

**O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIV TA‘LIM, FAN VA INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI**

NAMANGAN DAVLAT UNIVERSITETI

TARIX KAFEDRASI

**5120300 – TARIX (jahon mamlakatlari bo‘yicha)
TA‘LIM YO‘NALISHI BITIRUVCHILARINING
FANLARARO YAKUNIY DAVLAT ATTESTATSIYA
SINOVII**

DASTURI

2023/2024-o‘quv yili

I. UMUMIY QOIDALAR

1. 5120300 - Tarix (jahon mamlakatlari bo'yicha) ta'lim yo'nalishi bitiruvchilarining fanlararo yakuniy davlat attestatsiya sinovi dasturi (keyingi o'rinlarda – **Dastur**) O'zbekiston Respublikasi Oliy va o'rta maxsus ta'lim vazirining 2009-yil 22-maydagi 160-sonli buyrug'i bilan tasdiqlangan "O'zbekiston Respublikasi oliy ta'lim muassasalari bitiruvchilarining yakuniy davlat attestatsiyasi to'g'risida"gi Nizom, 2018-yil 10-sentyabrdagi 20-2018-sonli buyrug'i bilan tasdiqlangan "Oliy ta'lim muassasasi professor-o'qituvchilar tarkibining o'quv yuklamasi hamda o'quv-uslubiy, ilmiy-tadqiqot va «ustoz-shogird» ishlarini belgilash qoidalari",

2020-yil 14-avgustdagi 418-sonli buyrug'i bilan tasdiqlangan "5120300 - Tarix (jahon mamlakatlari bo'yicha) bakalavriat ta'lim yo'nalishining malaka talablari" (keyingi o'rinlarda – **Malaka talablar**) hamda № B 5120300-20 tartib raqami bilan ro'yxatga olingan o'quv rejasining (keyingi o'rinlarda – **O'quv rejas**) umumkasbiy va ixtisoslik fanlari o'quv dasturlari asosida tuzildi.

2. Fanlararo yakuniy davlat attestatsiyasi sinovi (keyingi o'rinlarda – **Attestatsiya sinovi**) O'zbekiston Respublikasining oliy ta'limga oid qonun hujjatlarida belgilangan tartibga ko'ra, bitiruvchilarning Yakuniy davlat attestatsiyasi sinovlaridan biri hisoblanib, unda ta'lim yo'nalishi xususiyati, iqtidori va xohishiga ko'ra bitiruv malakaviy ishi yozish istagini bildirmagan, o'quv rejasidagi ta'lim dasturlarini to'liq o'zlashtirgan bitiruvchi kurs talabalari ishtirok etishlari shart.

3. Attestatsiya sinovini topshirishga o'quv reja va fan dasturlarini to'liq tugatgan va o'quv rejasida nazarda tutilgan barcha sinovlardan muvaffaqiyatli o'tgan talabalarga ruxsat beriladi.

4. Attestatsiya sinovi O'quv rejasining umumkasbiy va ixtisoslik fanlarining barchasini qamrab oladi hamda sinov topshiriqlari ushbu fanlar o'quv dasturlari asosida tuziladi.

5. Attestatsiya sinovi fanlar mazmuniga qo'yiladigan talablar bilan bir qatorda, talaba tayyorgarligining Malaka talablarida bitiruvchiga qo'yiladigan umumiy talablarga javob bera olish darajasini aniqlashga yo'naltiriladi.

II. ATTESTATSIYA SINOVI SHAKLI VA MUDDATI

6. 2023/2024-o'quv yilida 5120300 – Tarix (jahon mamlakatlari bo'yicha) ta'lim yo'nalishi bitiruvchilarining Attestatsiya sinovi – TEST shaklida o'tkaziladi.

7. Dastur Universitet Kengashi tomonidan tasdiqlangan sanadan boshlab, o'quv yili yakuniga qadar Attestatsiya sinovi shaklini o'zgartirish mumkin emas.

8. Attestatsiya sinovi universitet o'quv jarayoni grafigiga asosan, o'quv ishlari prorektori tomonidan tasdiqlangan muddatlarda o'tkaziladi va kamida bir oy oldin talabalarga etkaziladi.

III. ATTESTATSIYA SINOVI SAVOLNOMASI

9. Attestatsiya sinovi savolnomasi ta'lim yo'nalishi Malaka talablarining
- bakalavrlarning tayyorgarlik darajasiga;
 - kasbiy faoliyatga;
 - umumkasbiy va ixtisoslik fanlariga qo'yilgan talablarni qamrab oladi.

10. Attestatsiya sinovi savolnomasi ta'lim yo'nalishi O'quv rejasida keltirilgan quyidagi umumkasbiy va ixtisoslik fanlar dasturlari asosida shakllantirildi:

“Arxeologiya va etnologiya” fanidan Yakuniy davlat attestatsiyasi savollari

1	Arxeologiyaning boshqa fanlar bilan aloqadorligi
2	Arxeologik tadqiqot metodlari
3	Arxeologiya va yordamchi tarix fanlari
4	Arxeologik manbalar va ularning turlari
5	Arxeologiyada “madaniy qatlam” tushunchasi va uning ifodalanishi
6	Arxeologiyada ishlab chiqarish inshootlari
7	Arxeologik davrlashtirish va uning zamonaviy usullari
8	Arxeologiya va tabiiy fanlar
9	Paleolit davri manzilgohlari
10	Mezolit davri manzilgohlari
11	Neolit davri manzilgohlari
12	Eneolit davri manzilgohlari
13	Bronza davri manzilgohlari
14	Temir davri manzilgohlari
15	Tosh qurollarning paydo bo'lishi va texnikasi
16	Markaziy Osiyoda mezolit davri madaniyati
17	Chust madaniyati va uning jahon sivilizatsiyasidagi o'rni
18	Zamonbobo madaniyati va uning jahon sivilizatsiyasidagi o'rni
19	Sopollitepa manzilgohi va uning arxeologiyasi
20	Sovet davrida O'zbekistonda arxeologiya fanining rivojlansih jarayonlari
21	Mustaqillik yillarida O'zbekistonda arxeologiya fanining rivojlanishh bosqichlari va xalqaro aloqalar
22	Buyuk Ipak yo'lining shakllanishi va rivojlanishi
23	Ilk o'rta asrlar davri arxeologiyasi
24	Rivojlangan o'rta asrlar davri arxeologiyasi
25	Arxeologiyada dala tadqiqot usullari
26	Etnologiya fanining shakllanish tarixi
27	Etnologiya faniga oid maxsus atamalar
28	Etnologiya fani metodlari
29	Moddiy madaniyat va uning turlari
30	Ma'naviy madaniyat va shakllanish bosqichlari
31	AQShda etnologiya fani taraqqiyoti
32	Buyuk Britaniyada etnologiya fani taraqqiyoti
33	Rossiyada etnologiya fani taraqqiyoti
34	O'zbekiston hududida ilk etnologik tadqiqotlarning vujudga kelishi va rivojlanishi
35	Mustaqillik yillarida O'zbekistonda etnologiya fani: yutuqlar va muammolar
36	Xalq og'zaki ijodi namunalari – muhim etnografik manba sifatida
37	Klassifikatsiya va uning turlari
38	Dunyoda ilk irqning vujudga kelish jarayoni
39	Dunyo xalqlarining til klassifikatsiyasi va uning turlari
40	Dunyo xalqlarining diniy tuzilishiga oid nazariyalar
41	Avstraliya va Okeaniya xalqlarining moddiy hamda ma'naviy madaniyati

42	Sharqiy Osiyo xalqlari antropologiyasi
43	Arab xalqlari etnologiyasi
44	Janubiy-sharqiy Osiyo xalqlarining etnogenezi va etnik tarixi
45	O'rta Osiyo xalqlarining moddiy va ma'naviy madaniyati
46	Afrika xalqlarining etnologik tavsifi
47	Yevropa xalqlarining an'anaviy bayramlari
48	Shimoliy Amerika xalqlarining xo'jalik tuzilishi
49	Janubiy Amerika xalqlarining antropologik va diniy tuzilishi
50	Hozirgi dunyodagi zamonaviy etnik jarayonlar

**“O`zbekiston tarixi” fanidan
Yakuniy davlat attestatsiyasi savollari**

1	O'zbekistonda Arxeologiyaning fan sifatida shakllanishi
2	O'zbekiston hududida paleolit davri
3	O'zbekiston hududidagi mezolit davri yodgorliklari
4	O'rta osiyo hududida neolit davri
5	O'zbekiston hududidagi bronza davri manzilgohlari
6	O'rta Osiyo hududlarida Eron ahmoniylariga qarshi kurash
7	O'rta Osiyoni makedoniyalik Iskandar tomonidan zabt etilishi va uning oqibatlari
8	O'rta Osiyo hududi salavkiylar hukmronligi davrida
9	Buyuk ipak yo'lining O'rta Osiyo xalqlari ijtimoiy-iqtisodiy va madaniy taraqqiyotida tutgan o'rni
10	Insoniyat tarixida ibtidoiy dinlarning paydo bo'lish sabablari va roli
11	VI-VIII asrlarda So'g'd, Farg'ona va Xorazm, Toxariston, Choch va Eloqda siyosiy ijtimoiy-iqtisodiy hayot.
12	Ilk o'rta asrlar davlatlari
13	VI-VII asrlarda madaniy hayot
14	Eftallar davrida ijtimoiy-iqtisodiy va madaniy hayot
15	Turk hoqonligi hukmronligi davrida O'rta Osiyo
16	G'arbiy Turk xoqonligi
17	Arablar tomonidan Movarounnahrning zabt etilishi va oqibatlari.
18	Arablar bosqiniga qarshi xalq ozodlik harakatlari
19	Somoniylar hukmronligi davrida davlat boshqaruv tizimi
20	Movarounnahr Qoraxoniylar hukmronligi davrida
21	G'aznaviylar davlati
22	Saljuqiylar davlati
23	Xorazmshoh anushteginiylar davlatining tashkil topishi va uning davlatchiligimiz tarixida tutgan o'rni
24	O'zbek xalqining etnik shakllanish jarayoni.
25	IX-XII asrlarda islom dini va tasavvuf-tariqatlari
26	IX-XII asrlarda turkiy yozma adabiyot
27	IX-XII asrlarda me'morchilik, san'at va musiqa
28	Xorazm davlati va uning yuksalishi
29	Movarounnahrning mo'g'ullar tomonidan istilo qilinishi va oqibatlari
30	Mo'g'ullar bosqiniga qarshi kurash va Jaloliddin Manguberdi jasorati
31	Amir Temur buyuk davlat arbobi va sarkarda
32	Sarbadorlar harakati va uning taqdiri
33	Amir Temurning harbiy yurishlari va uning oqibatlari
34	Zahiriddin Muhammad Bobur davlat arbobi, sarkarda va shoir
35	Shayboniyxon va Shayboniylar davrida Movarounnahr va Xuroson
36	Ashtarxoniylar davlati
37	Shayboniylar va Ashtarxoniylar hukmronligi davrida Buxoro xonligida madaniy hayot
38	Jahon sivilizatsiyasida Boburiylar merosi
39	Buxoroda mang'itlar sulolasi xukmronligining boshlanishi.
40	Buxoro amirligida davlat lavozimlari.
41	Xiva xonligida siyosiy parokandalik va uning oqibatlari.

42	Qo'qon xonligini davlat tuzumi va boshqaruvi.
43	O'zbekistonda Mustaqillik Deklaratsiyasining qabul qilinishi va uning tarixiy ahamiyati
44	G'oya va mafkura tushunchalari
45	Mustaqil O'zbekistonda boshqaruv tizimining isloh qilinishi
46	O'zbekiston Respublikasida davlat hokimiyatining bo'linish printsiplari va uning siyosiy ahamiyati
47	Mustaqil O'zbekistonda ko'p partiyaviylik tizimiga asos solinishi. Mustaqillik sharoitida siyosiy partiyalar faoliyati.
48	Islom Abdug'aniyevich Karimov xotirasini abadiylashtirish borasida amalga oshirilayotgan ishlar
49	Davlat arbobi va ijodkor Sharof Rashidovning O'zbekiston taraqqiyoti uchun xizmatlari
50	O'zbekiston Respublikasida Harakatlar strategiyasidan Taraqqiyot strategiyasiga

“Jahon tarixi” fanidan Yakuniy davlat attestatsiyasi savollari

1	Qadimgi Misr to'g'risida ma'lumot beruvchi asosiy manbalar.
2	Qadimgi podsholik davrida Misr.
3	O'rta podsholik davrida Misr.
4	Yangi podsholik davrida Misr.
5	Ramzes II hukmronlik davrida Misr.
6	Sharqning qadimiy shaharlari.
7	Qadimgi Sharq mamlakatlarida tibbiyot.
8	Qadimgi Sharq mamlakatlarida astranomik bilimlar.
9	Qadimgi Yunoniston tarixi xaqida ma'lumot beruvchi asosiy manbalar.
10	Troya: afsona va haqiqat.
11	Krit-Miken madaniyati.
12	Sparta davlati. Spartacha tarbiya.
13	Afina davlati.
14	“Drakont qonunlari”.
15	Solon islohotlari va ularning ahamiyati.
16	Pisistrat hokimiyati va islohotlari.
17	Klisen islohotlari.
18	Rim imperiyasining qulashi va varvar davlatlarining tashkil topishi.
19	Xalqlarning buyuk ko'chishlari va varvar qirolliklarining vujudga kelishi.
20	Merovinglar davrida franklar davlatining ijtimoiy – iqtisodiy ahvoli.
21	Karolinglar davrida franklar davlatining ijtimoiy – iqtisodiy ahvoli.
22	Rimda papa davlatining tashkil topishi.
23	Buyuk Karl imperiyasi va feodal munosabatlarning taraqqiyoti.
24	Vizantiya imperiyasining tashkil topishi.
25	Yustinian davrida Vizantiya imperiyasining ijtimoiy – iqtisodiy ahvoli.
26	Vizantiya imperiyasida savdo va hunarmandchilikning taraqqiyoti.
27	Fridrix I Barbarossa va uning Italiyaga qilgan yurishlari.
28	El'ba daryosining o'ng tomonidagi yerlarning germanlar tomonidan istilo qilinishi.
29	Nemis feodallari tomonidan Boltiq bo'yini istilo qilinishi.
30	IX – XI asrlarda Germaniya hududlarida shaharlarning taraqqiyoti.
31	VIII – XI asrlarda Vizantiyada xalq harakatlari.
32	Vizantiyada Makedoniya sulolasi imperatorlarining agrar qonunlari.
33	IX – XI asrlarda Vizantiyada pravoslaviye cherkovi.
34	Eronda Sosoniylar hukmronligining o'rnatilishi.
35	Eronda moniylik va mazdakiylik diniy harakatlari.
36	Yevropa davlatlarida ijtimoiy xarakterlarning vujudga kelishi
37	Buyuk fransuz inqilobi va uning ahamiyati.
38	Napoleon Bonapartning mustamlakachilik urushlari.
39	Vena Kongressi.
40	Birinchi jahon urushidan keyingi yillarda Germaniya. Daues va Yung rejalari.
41	30-yillarda Germaniya. Fashizmni qaror topishi. A. Gitler siyosati.
42	Ikkinchi jahon urushi va uning oqibatlari. GFR va GDR ni tashkil topishi.

43	90-yillarda Fransiyaning tashqi va ichki siyosati.
44	Versal sistemasi davrida D.L.Djorj xukumati.
45	Shaxsga sig'inish va partiya yakxokimligi. OGPU va NKVD faoliyati.
46	Ikkinchi jaxon urushi arafasida Rossiya davlating tashqi siyosati.
47	Sovuq urushning tugashi va uning okibatlari.
48	XX asr oxiridagi siyosiy o'zgarishlar va uning dunyo xaritasiga tasiri.
49	SSSR ni parchalanishi va uning oqibatlari.
50	XX asrda Markaziy Osiyo davlatlari.

**“Maxsus tarix fanlari” fanidan
Yakuniy davlat attestasiyasi savollari**

1.	“Qadimgi xalqlardan qolgan yodgorliklar asarining” muallifi kim?
2.	Qadimgi Xitoyliklar o'z kalendarlarida hisob - kitob ishlarini necha yillik siklda olib borishgan?
3.	Oy taqvimini kamchiligini to'g'irlash uchun nima ishlar qilingan?
4.	Yuliy Sezar kalendarini qachon isloh qilgan?
5.	Qadimgi Eronliklar kalendarini bo'yicha qaysi oyning 1- chi kuni Navro'zdir?
6.	1953 yil qaysi Davlat hukumati Birlashgan millatlar tashkilotiga jahon kalendarini isloh qilish bo'yicha memorandum taqdim etdi va uni BMTning bosh assambleyasida muhokama etishni so'radi?
7.	Ptolemey III Everget islohoti (Kanopus dekreti) nima?
8.	Vaqt jadvalining turli tizimlarida, ularning o'zaro kelishuvida o'zaro munosabatlarini o'rnatish qanday ataladi?
9.	“Reduksiya” atamasi nimani anglatadi?
10.	Hafta kunlari 10 kundan iborat bo'lgan xalqlar?
11.	“Tarixiy xronologiya”ga sistematizatsiyani olib kirgan, aniq tarjima usullarini ishlab chiqqan olimni aniqlang?
12.	23 soat 59 minut 93185781944994 sekund yoki 86400,002 sekund (2000 yil 1 yanvardan). Bunday vaqt oralig'i nima deb ataladi?
13.	365 sutka 5 soat 48 minut 46 sekund. Bunday vaqt oralig'i nima deb ataladi?
14.	Samoviy jismlarning harakatining davriyligiga asoslangan katta vaqt oralig'ini hisoblash tizimi nima deb ataladi?
15.	Oy taqvimida bir oy qancha vaqtni o'z ichiga oladi?
16.	Quyosh taqvimida bir yil qancha vaqtni o'z ichiga oladi?
17.	Qaysi davlatda 304 kunlik taqvim amalda bo'lgan?
18.	Qaysi xalq taqvimida yilning davomiyligi 384 kun bo'lgan?
19.	Qadimgi Rimda taqvimiga qo'shiladigan oy nomi nima ataladi?
20.	1825-1826-yillarda yozilgan ikki jildlik «Matematik va texnik xronologiya» nomli asar muallifi kim?
21.	«Yerdagi ma'lum mamlakatlar va shaharlarning nomlari va har bir iqlimdagi xodisalar haqida» nomli asar muallifi kim?
22.	«Quyosh soatlari to'g'risida risola» nomli asar muallifi kim?
23.	O'z zamonasining mashhur olimi, 10 asrda «Ptolomey» laqabini olgan qomusiy olim kim edi?
24.	«Al osor al-boqiya an al-qurun al-xoliya» nomli asar muallifi kim?
25.	Har qanday samoviy jism sun'iy yo'ldoshining asosiy tanasi atrofida yulduzlarga nisbatan to'liq aylanishni amalga oshiradigan vaqt oralig'i nima deb nomlanadi?
26.	Yerdan ko'rinadigan, yulduzlarga nisbatan quyoshning yillik harakati sodir bo'lgan samoviy sohaning katta doirasi nima deb nomlanadi?
27.	«Interkalatsiya» atamasi nimani anglatadi?
28.	Vaqtni o'lchash, hisoblash va taqvimning rivojlanish tarixini o'rganuvchi fan?
29.	“Vaqt xazinasi” (“Thesaurus temporum”1606) asar muallifi kim?
30.	“Vaqtni tuzatish haqida” (“Opus novum de emendatione temporum”) (1583) asar muallifi kim?
31.	“Kitob al-harakat as-samoviya va javomi' ilm an-nujum” (Samoviy harakatlar va umumiy ilmi nujum kitobi) nomli asar muallifi kim?
32.	GOST ISO 8601-2001 xalqaro standartga ko'ra I asr qaysi yildan boshlanadi?
33.	Tarixiy manbalarni aniqlash va o'rganish bilan bog'liq bo'lgan masalalar ustida ish olib boruvchi tarixi fanining tarkibiy qismini toping?
34.	Turli xil nishonlarni o'rganuvchi fanni toping

35.	Hujjatlarga qo'yilgan muhrlar orqali ularni qaysi davlat, hudud, idora, familiya yoki shaxsga tegishli bo'lganligini aniqlaydi.
36.	Qadimgi davrdagi o'lchov birliklarini tushunish va ularni zamonaviy birliklar bilan solishtirish, hujjatlarning yaratilgan joyi va vaqtini aniqlaydi
37.	Tarixda mavjud bo'lgan vaqt birliklari zamonaviy vaqt birliklariga taqqoslab bilish va hujjatlar yaratilgan joyini aniqlaydi.
38.	Qadimgi qo'lyozma hujjatlarni saqlash uchun tanlab olishda ularning muallifi, yaratilgan joyi, sanasini aniqlash va mazmunini o'qib tushunishda yordam beruvchi fan qaysi?
39.	Qadimgi qo'lyozmalarni o'qish, sanasini hamda aslini aniqlash maqsadida ularning yozma belgilari hamda boshqa tashqi alomatlarini o'rganuvchi fan?
40.	Qadimgi Rim imperiyasida centuria kabi o'lchov birliklaridan qaysi sohada foydalanilgan?
41.	Qadimgi Rim imperiyasida saeculum, annus, mensis, hebdomas, septimana kabi o'lchov birliklaridan qaysi sohada foydalanilgan?
42.	Qadimgi Rim imperiyasida 1480 m. ga teng bo'lgan masofa (uzunlik) o'lchovini aniqlang
43.	Rus davlatida garnets, shtof, kosushka, chetushka, charka, shkalik kabi o'lchov birliklaridan qaysi sohalarda foydalanilgan?
44.	O'rta Osiyo davlatlarida qo'llanilgan ambun, bujin kabi o'lchov birliklaridan qaysi sohalarda foydalanilgan?
45.	Islom davlatlarida Isba, Qabza, Shibr, Ziro, Qasaba kabi o'lchov birliklaridan qaysi sohalarda foydalanilgan?
46.	O'rta Osiyo davlatlarida qo'llanilgan saygu, gitcha kabi o'lchov birliklaridan qaysi sohalarda foydalanilgan?
47.	O'rta Osiyo davlatlarida qo'llanilgan katta pandjsir, katta charyak kabi o'lchov birliklaridan qaysi sohalarda foydalanilgan?
48.	Yorug'lik 1/299792458 sekund vaqt oralig'ida vakuumda bosib o'tiladigan masofa nima deb nomlanadi?
49.	Seziy -133 atomi asosiy holatining ikki o'ta nozik sathlari orasidagi bir-biriga o'tishiga muvofiq keladigan nurlanishning 9 192 631 770 davri nima deb nomlanadi?
50.	Xronologiya fanining maqsadi va ahamiyati.

“Tarixiy geografiya” fanidan
YAKUNIY DAVLAT ATTESTSTSIYASI savollari

1	Tarixiy geografiya fani, uning predmeti, asosiy vazifalari va yo'nalishlari.
2	Somoniylar davlati tarixiy geografiyasi.
3	Mistaqillik yillarida O'zbekiston Respublikasida ijtimoiy-iqtisodiy hayot.
4	O'rta Osiyo hududida ibtidoiy jamoa davri tarixiy geografiyasi.
5	Tarixiy atlaslar va ularning xususiyatlari.(shartli belgilar, izohlar)
6	O'zbekiston Respublikasining tarixiy geografiyasi (1991-2016-yy)
7	Arab xalifaligi davri kartografiyasi.
8	XIX asr oxiri – XX asr boshlarida Xiva xonligi xo'jaligi va tarixiy geografiyasidagi o'zgarishlar.
9	Sobiq SSSR davrida O'zbekiston SSR tarixiy geografiyasi va unda yuz bergan o'zgarishlar.
10	Tarixiy kartografiyaning paydo bo'lishi, bosqichlari va taraqqiyoti
11	XI – XII asrlarda O'rta Osiyoda geografik bilimlar.
12	1917 -1924 yillar O'rta Osiyo tarixiy geografiyasi va unda yuz bergan o'zgarishlar.
13	Yunon tarixchilarining asarlarida O'rta Osiyo haqidagi tarixiy-geografik ma'lumotlar
14	Ashtarxoniylar davri tarixiy geografiyasi va xo'jaligi
15	XXSR ning tarixiy geografiyasi.
16	IV–VI asrlarda O'rta Osiyo tarixiy geografiyasi va unda yuz bergan o'zgarishlar.
17	Amir Temur davrida O'rta Osiyo tarixiy geografiyasi.
18	BXSR va uning tarixiy geografiyasi
19	Rim tarixchilarining O'rta Osiyo tabiati haqidagi tarixiy geografik ma'lumotlari.
20	Saljuqiylar davri tarixiy geografiyasi.
21	Shayboniylar davrida Buxoro xonligi tarixiy geografiyasi
22	IX- XII asr tarixiy geografik bilimlar
23	Xiva xonligida yaratilgan tarixiy asarlar va ulardagi tarixiy-geografik bilimlar taraqqiyoti.
24	Mahmud Qoshg'ariyning “Devonu lug'otit turk” asari va unda tarixiy-geografik ma'lumotlar.
25	O'rta Osiyoda mo'gullar davri tarixiy geografiyasi.

26	“Boburnoma” asari muhim tarixiy manba sifatida
27	Xiva xonligida Shayboniylar davri tarixiy geografiyasi
28	XXSR ning tarixiy geografiyasi.
29	Milodiy I-IV asrlarda O`rta Osiyo tarixiy geografiyasi va undagi o`zgarishlar
30	Qo`qon xonligi tarixiy geografiyasi
31	Turkiston general-gubernatorligi davri tarixiy geografiyasi.
32	Farg`ona vodiysida ko`tarilgan istiqloqlilik xarakati va uning tarixiy geografiyasi (1918-1924).
33	Xorazmshoxlar davlati tarixiy geografiyasi.
34	Rossiya imperiyasiga qarshi O`rta Osiyoda ko`tarilgan qo`zg`olonlar tarixiy geografiyasi.
35	Arab xalifaligiga qarshi O`rta Osiyoda ko`tarilgan qo`zg`olonlar tarixiy geografiyasi.
36	XIX asr ikkinchi yarmi – XX asr boshlarida O`rta Osiyoda geografik-tarixiy bilimlar.
37	Miloddan avvalgi IV–I asrlarda O`rta Osiyo tarixiy geografiyasi
38	Arab sayyohlari va geograflarining asarlarida O`rta Osiyo tarixi, geografiyasi va toponimikasi (IX–XII asrlar)
39	Narshaxiyning “Buxoro tarixi” asari muhim tarixiy, geografik va toponimik manba.
40	Buxoro va Xorazmda sovet hukumatiga qarshi ko`tarilgan istiqloqlilik xarakati va uning tarixiy geografiyasi (1918-1924).
41	Eftallar va Turk xoqonlig davri tarixiy geografiyasi
42	Amir Temur va Temurilar davrida geografik bilimlar.
43	Kushon va Dovon davlatlari tarixiy geografiyasi
44	Chig`atoy ulusi davri tarixiy geografiyasi.
45	Tarixiy kartografiya
46	Qang` va Dovon davlatlari tarixiy geografiyasi.
47	Abu Rayxon Beruniny asarlarida tarixiy-geografik ma`lumotlar
48	Mahmud Qoshg`ariyning “Devonu lug`otit turk” asari va unda tarixiy-geografik ma`lumotlar.
49	O`rta Osiyoda mo`gullar davri tarixiy geografiyasi.
50	Rus sharqshunoslari tomonidan Qo`qon xonligi tarixi va Farg`ona vodiysi tarixiy geografiyasini o`rganilishi

“Raqamli tarix” fanidan Yakuniy davlat attestatsiyasi savollari

1.	Tarix ta'limida axborot texnologiyalarining o`rni va ahamiyati.
2.	Digital History tadqiqot doirasi, rivojlanish tarixi. Mazkur yo`nalishda olib borilgan tadqiqotlar.
3.	Raqamli tarix fanining shakllanishi va taraqqiyoti
4.	Tarix fanida axborot texnologiyalari fani taraqqiyoti.
5.	Tarix va informatika. Tarixiy tadqiqotlarda axborot texnologiyalaridan foydalanish tajribasi
6.	Fanda axborot texnologiyalaridan foydalanishning zamonaviy bosqichi hamda rivojlanish tendensiyalari.
7.	Ma'lumot va ma'lumotlar modeli. Ma'lumot turlari. Ma'lumotlar tuzilishi.
8.	Matnli manbalar. Statistik manbalar. Kartografik manbalar. Tasviriy manbalar.
9.	Elektron hujjat tushunchasi. “Kompyuter manbashunosligi”ning vujudga kelishi.
10	Tarixiy manbalar va zamonaviy axborot texnologiyalari.
11	Elektron matn konsepsiyasi. Elektron matn axborot manbasi sifatida. Elektron matnga bo`lgan talab.
12	Elektron hujjat aylanmasi. “Qog`ozsiz texnologiyalar”.
13	Tarixiy matnlarni skanerlash va optik qurilmalar orqali elektron shaklga o`girish. Tarixiy manbalarni elektron shaklga o`girish tajribalari.
14	Taqdimot tayyorlash tizimi (Power Point). Elektron taqdi-mot: umumiy tushuncha, tuzilishi.
15	Taqdimot tayyorlashning asosiy bosqichlari. Taqdimot tayyorlash dasturlari.
16	Tarixiy jarayonlarni anglash hamda o`qitishda elektron taqdimotlarning o`rni va ahamiyati.
17	Internet vujudga kelishi va shakllanishi.
18	Internetning axborot resursi sifatidagi kamchiliklari va chegaralanganligi.
19	Internet ma'lumotlaridan ilmiy tadqiqotda foydalanish muammolari.
20	Internet ma'lumotlarining bibliografik tavsifi. Tarixchi mutaxassislar uchun internet axborot resurslari.
21	Ilmiy tadqiqot natijalarini internet orqali e`lon qilish.

22	Internet va uning tarixchi uchun imkoniyatlari
23	Global tarmoq imkoniyatlari. Kutubxona kataloglari bilan ishlash.
24	Elektron pochta. Web-sayt. Gipermatn.
25	Qidiruv tizimlari. Google, Yandex, Rambler, Yahoo. Qidiruv so'rovlari tuzilishi.
26	Internetda samarali qidiruv muammolari. Elektron ma'lumotlar tizimi.
27	Elektron lug'atlar, tarjimonlar va ensiklopediyalar, ularning tarixchi uchun ahamiyatli jihatlari.
28	Tarixiy tadqiqotda qidiruv tizimlaridan foydalanish
29	Tarix sohasiga oid elektron kitoblarning tarixiy bilimlarni egallashdagi roli.
30	Elektron kutubxona tushunchasi. Elektron kutubxona ahamiyati.
31	Tarixiy tadqiqotlarda elektron kutubxona materiallaridan foydalanish.
32	Elektron arxivlar va ularda foydalanish afzalliklari.
33	Geografik axborot tizimlari. Geografik axborot tizimlari dasturlari.
34	Xaritalar turlari: geografik, siyosiy, tematik, tarixiy-madaniy yodgorliklar xaritalari. Tarixiy tadqiqotlarda kompyuter kartografiyasi.
35	Google Earth dasturidan foydalanish va uning ahamiyati.
36	Tarixiy jarayonlarni modellashtirish va qayta tiklash tushunchalari.
37	Tarixiy jarayonlarni modellashtirish va qayta tiklash metodlari va usullari.
38	Tarixiy tadqiqotlarda 3D modellashtirish masalasi: shakllanishi va rivojlanishi.
39	Tarixiy tadqiqotlarda 3D modellashtirish texnologiyasining ahamiyati.. 3D modellashtirish texnologiyasi dasturlari haqida ma'lumot.
40	Virtual muzey tushunchasi. Virtual muzeylar shakllanishi.
41	Virtual muzey afzalliklari. Tarixni o'rganishda virtual muzeylarning o'rni.
42	Masofaviy ta'lim tushunchasi. Masofaviy ta'limning shakllanishi va rivojlanish tarixi.
43	An'anaviy va masofaviy ta'lim.Imkoniyatlari va afzalliklari.
44	"Tarixiy informatika" yo'nalishi.
45	"Kompyuter manbashunosligi"ning vujudga kelishi. Tarixiy manbalar va zamonaviy axborot texnologiyalari.
46	Internetda samarali qidiruv muammolari. Elektron ma'lumotlar tizimi.
47	Tarixchi mutaxassislar uchun internet axborot resurslari.
48	Digital History yo'nalishda olib borilgan tadqiqotlar. Xorij tajribasi.
49	Tarixiy jarayonlarni anglashda raqamli texnologiyalarining o'rni va roli
50	"Tarixiy informatika" yo'nalishi.

"Jahon sivilizatsiyalari tarixi" fanidan Yakuniy davlat attestatsiyasi savollari

1	Sivilizatsiya tushunchasi, uning ta'rifi va o'ziga xos sifatleri.
2	Qadimgi Misr madaniyati.
3	Qadimgi Misr sivilizatsiyasining ijtimoiy-iqtisodiy asoslari.
4	Rossiya sivilizatsiyasining davrlashtirish masalalari.
5	Ahamoniylar davlatining boshqaruv tizimi.
6	Qadimgi Mesopotamiya aholisining turmush tarzi.
7	Mesopotamiyaning ilk sivilizatsion taraqqiyot bosqichlari.
8	Markaziy Osiyoda miloddan avvalgi VI – IV ming yillikdagi dehqonchilik manzil-gohlari.
9	Miloddan avvalgi II ming yillikda Markaziy Osiyoda dehqonchilik manzilgohlari.
10	Qadimgi Hindistonda Vedalar davri tsivilizatsiyasi.
11	Rim tsivilizatsiyasi qulashining sabablari.
12	Xett podsholigining davlat tuzumi.
13	Xitoy tsivilizatsiyasida Konfusiy ta'limotining o'rni.
14	Qadimgi Elam podsholigi.
15	Qadimgi Kichik Osiyo sivilizatsiyasining o'ziga xos jihatlari.
16	G'arb tsivilizatsiyasi.
17	Mohenjo Doro va Xarappa tsivilizatsiyalari.
18	Yunoniston tsivilizatsiyasining markazari.
19	Yevropada bid'atchilik (yeretiklik) xarakati.
20	Eronda Moniy va mazdakiylik ta'limotlari.
21	Yevropa mamlakatlarida sanoat inqilobi va uning oqibatleri.

22	Vizantiyada feodal munosabatlarning rivojlanishi.
23	Vizantiya madaniyati.
24	Qadimgi Mesopotamiyada ilmiy bilimlarning rivojlanishi.
25	Qadimgi Misr san'atining o'ziga xos xususiyatlari.
26	Avesto - Zardushtiylik dinining muqaddas kitobi.
27	Qadimgi Kavkazorti o'lkalarning sivilizatsiyalari.
28	Qadimgi Misrning dini va afsonalari.
29	Islom tsivilizatsiyasi.
30	Qadimgi Markaziy Osiyo tsivilizatsiyasi.
31	Qadimgi yunon adabiyoti va san'ati.
32	Rim me'morchiligi taraqqiyoti.
33	Markaziy Osiyoda uyg'onish davri.
34	Miloddan avvalgi II – I ming yilliklarda Xitoy tsivilizatsiyasi.
35	Urartu jamiyati va madaniyati.
36	Sharqiy O'rta yer dengiz bo'yi tsivilizatsiyasi.
37	Yapon tsivilizatsiyasining ajralgan (yakka)lik xususiyati.
38	Xitoy tsivilizatsiyasining o'ziga xos belgilari.
39	Anatoliyaning qadimgi madaniyat markazlari.
40	Tsivilizatsiya va madaniyat.
41	Qadimgi Mesopotomiya madaniyati.
42	Buyuk geografik kashfiyotlar.
43	Bobil - qadimgi tsivilizatsiya o'chog'i.
44	Xozirgi davrda Islom va uning moxiyati.
45	G'arb tsivilizatsiyasining vujudga kelishi.
46	Yaponiya tsivilizatsiyasida Meydzi davri.
47	Rim fuqarolik jamiyati.
48	Yevropada Uyg'onish davri va reformatsiya xarakati.
49	Yevropa davlatlarining mustamlakachilik siyosati.
50	Atlantizmning vujudga kelishi va rivojlanishi.

**“Fan va texnika tarixi” fanidan
Yakuniy davlat attestatsiyasi savollari**

1	Qadimgi Mesopotamiyada fan
2	Qadimgi Misrda fan
3	Qadimgi Hindistonda fan
4	Qadimgi Xitoyda fan
5	Qadimgi Yunonistonda ilmiy bilimlarning rivojlanishi
6	Gerodotning “Tarix” kitobi va uning qadimgi dunyo tarixini o'rganishdagi ahamiyati
7	Platon akademiyasi
8	Aristotel antik olamning yirik mutafakkiri
9	Qadimgi Rimda ilmiy bilimlar
10	Pliniy va uning 37 kitobidan iborat “Tabiiy tarix” kitobi
11	IX-XI asrda musulmon Uyg'onish davri.
12	Sharq allomalarining dunyo ilmiy tafakkuri taraqqiyotiga qo'shgan hissasi
13	Markaziy Osiyolik allomalarning bashariyat ilmiy taraqqiyotiga qo'shgan ulushi
14	Imom al-Buxoriy va uning “Al-jome' as-sahih”, “Al adab-al-mufrad” asarlari
15	Qaffol ash-Shoshiyning “Odob al- qozi” asari.
16	Mahmud az-Zamahshariy va uning ilmiy faoliyati.
17	Muso al-Xorazmiyning “Bayt ul-hikma” dagi faoliyati.
18	Ahmad al- Farg' oniy va uning “Samoviy harakatlar va umumiy ilmi nujum” kitobi
19	Ibn Sino va uning ilmiy faoliyati.
20	Abu Rayhon Beruniyning “Qadimgi xalqlardan qolgan yodgorliklar”, “Hindiston”, “Saydana” va “Geodeziya” asarlari
21	O'rta asrlarda Yevropa fani
22	Albert va Foma Akvinskiy O'rta asr Yevropasining buyuk donishmandlari
23	Karolinglar uyg'onishi

24	XII asrda Yevropada dastlabki oliy maktablar universitetlarning paydo bo'lishi.
25	G'arbiy Yevropada uyg'onish davri.
26	XIV-XVI asrlar Yevropada ilmiy bilimlar rivojida yangi davr
27	G'arbiy Yevropada uyg'onish davrining o'ziga xos xususiyatlari.
28	Markaziy Osiyoda Temur va temuriylar davri fan taraqqiyoti
29	Nizomiddin Shomiy va uning "Zafarnoma" asari.
30	Samarqand akademiyasi. Mirzo Ulug'bekning ilmiy faoliyati.
31	Boburnoma - muhim tarixiy ilmiy manba.
32	Yangi davr fani.
33	XVII asr oxiri XVIII asr boshlarida g'arbiy Yevropada texnika rivoji
34	XVII-XVIII asrlarda hozirgi zamon oliy matematikasiga asos solinishi va uning ahamiyati.
35	XVIII asr 60- yillarida Angliyada sanoat inqilobining boshlanishi
36	XVIII asrning oxiri XIX asrda ilmiy bilimlarning rivojlanishi
37	XVI-XIX asrlarda Markaziy Osiyoda fanning ahvoli
38	XX asrdagi muhim ilmiy kashfiyotlar.
39	Markaziy Osiyoda birinchi universitetning ochilishi va uning mintaqada fan rivojiga qo'shgan hissasi
40	Burhoniddin Marg'ioniy
41	Buyuk geografik kashfiyotlar va uning fanga ta'siri
42	N. Kopernik ulug' olim
43	Alisher Navoiy - ulug' mutafakkir
44	XX asr - ilmiy texnika asri
45	XX asrda O'zbekistonda fan
46	Mustaqil O'zbekistonda fan
47	XVII asrda mexanikada qo'lga kiritilgan yutuqlar
48	I.Nyuton va G.Leybnits faoliyati.
49	Rimda qurilash texnologiyalari.
50	Qadimgi Rim falsafasi

**“Sharq tillari” fanidan
Yakuniy davlat attestatsiyasi savollari**

1	Alif, be, pe, se, te harflari
2	Yoy harfi
3	Jim, chim, xe, hoyi hutti harflari
4	Dol, zol harflari. Ular ishtirok etgan so'zlarni yozish
5	Be, yoy harflarining dol, zol harflariga qo'shib yoz ilishini mashq qilish
6	Re, ze, je harflari
7	Sin, shin harflari
8	Vov harfi
9	Kof, gof harflari
10	Lom harfi
11	Mim harfi
12	Nun harfi
13	Lom, mim, nun harflarining yozilish xususiyatlari
14	Mashq qilish va ular ishtirokida so'zlar yozish
15	Sod, zod harflari
16	Arab tili haqida umumiy ma'lumot.
17	Arab tilining tovushlar tizimi
18	Unli tovushlar tasnifi
19	O'zidan keyingi harfga qo'shib yozuluvchi undoshlar.
20	O'zidan keyingi harfga ulanmaydigan harflar.
21	Arab tilining o'ziga xos bo'lgan undosh tovushlari.
22	Arab tilida urg'u.
23	O'zak va negiz. So'z vaznlari.
24	Hamza va uning turlari.
25	Arab tilida artikl va uning ishlatilishi.

26	Qamariy va shamsiy harflar.
27	Otlarda jins kategoriyasi.
28	Arab tilida olmoshlar.
29	Ot kesimli gap.
30	Otlarda son kategoriyasi.
31	To'g'ri va siniq ko'plik.
32	Sifat so'z turkumi.
33	Moslashgan aniqlovchi.
34	Nisbiy sifat
35	Son so'z turkumi.
36	Kelishik kategoriyasi.
37	Ikki kelishikli otlar.
38	Kelishikda turlanmaydigan otlar.
39	Arab tilida predloglar.
40	Izofa haqida tushuncha.
41	Ma'naviy va lafziy izofa.
42	Izofa zanjiri.
43	Arab tilida birikma olmoshlar.
44	Ko'makchilarga qo'shiluvchi birikma olmoshlar.
45	So'roq gap va uning turlari.
46	Ajratish olmoshlari.
47	Predloglar ishtirok etgan ot kesimli gaplar.
48	Laysa fe'li haqida umumiy ma.lumot.
49	Kesimi old ko'makchi bilan ifodalangan soda ismiy gap.
50	“Kam“ olmoshi va uning qo'llanilishidagi xususiyatlar.

**“Tarixiy o'lkashunoslik” fanidan
Yakuniy davlat attestatsiyasi savollari**

1	Tarixiy o'lkashunoslik fanining fan sifatida shakllanishi va rivojlanishi.
2	“Avesto” va qadimgi manbalarda o'lkamizning nomlari. Arab manbalarida o'lkamiz haqidagi ma'lumotlar va ularning ahamiyati.
3	IX–XII asrlarda o'lkadagi siyosiy va iqtisodiy hayot.
4	Amir Temur va temuriylar davrida o'lkamiz tarixi.
5	Xonliklar davri o'lkashunosligi. Shayboniylar davrida o'lkadagi ijtimoiy-iqtisodiy jarayonlar.
6	Tarixiy o'lkashunoslikning tarix fani tizimida tutgan o'rni. Tarixiy o'lkashunoslik fanining tadqiqot ob'yektlari.
7	Turkistonda dastlabki ilmiy jamiyatlarning tashkil etilishi.
8	O'lkamiz tarixini o'rganishda arxeologiya fanining tutgan o'rni va ahamiyati. Moddiy manbalar va tabiiy manbalar.
9	Bronza va temir davrlari xususiyatlari. O'troq dehqonchilik va ko'chmanchi qabilalarning tarqalishi. Ularning xo'jaligi va moddiy madaniyati.
10	O'lkamizda Antik davri me'morchiligi va san'ati, ilk o'rta asrlar davri shaharlari va me'moriy obidalari.
11	O'lkashunoslikni o'rganishda paleontopologik ma'lumotlarning o'rni
12	Antropologiya va etnologiya fanining tadqiqot ob'yektlari.
13	O'lkamiz etnografiyasining o'rganilishi.
14	Rossiya va Yevropa tadqiqodchilari tomonidan o'lkamiz etnografiyasining o'rganilishi.
15	O'lkamizda Antik davri me'morchiligi va san'ati, ilk o'rta asrlar davri shaharlari va me'moriy obidalari.
16	O'zbekistonning XI–XIII asr boshlari me'moriy yodgorliklari va me'morchiligi.
17	O'zbekistonning Amir Temur, Temuriylar va Shayboniylar davri memorchiligi asrlar davri me'morchiligi.
18	Mustaqillik davrida O'zbekistonda olib borilgan arxeologik tadqiqot ishlari va ularning asosiy natijalari.
19	Qadimda o'lkamizda majud bo'lgan irqlar, mongoloid irqining o'lkamizga kirib kelishi.
20	O'lkamiz etnografiyasining o'rganilishi. Dastlabki etnografik ma'lumotlar. Qadimgi va o'rta asrlarda yaratilgan manbalarda etnografik ma'lumotlar.

21	Sovetlar davrida Yevropa tadqiqotchilar tomonidan o'lkamiz etnografiyasining o'rganilishi
22	O'rta asrlar davri arab mualliflarining asarlari, o'lkashunoslikga oid ma'lumotlar
23	Qadimgi yozuv yodgorliklari so'g'd, baqtriya va xorazm yozuvlari.
24	O'rta asrlar davri mahalliy mualliflarining asarlarida o'lkashunoslikga oid ma'lumotlar.
25	Geografik joy nomlarini o'rganishda toponimikaning o'rni.
26	Toshkent vohasi shahri toponimlari.
27	Farg'ona vodiysi shaharlari toponimlari.
28	Zarafshon vodiysi shaharlari toponimlari.
29	Arab manbalarida ko'rsatilgan hududlarni joylashuv o'rni.
30	O'lkamiz tarixi to'g'risidagi dastlabki ma'lumotlar: "Avesto", qadimgi fors manbalari, yunonrim mualliflarining asarlari.
31	O'rta asrlar davri arab va mahalliy mualliflarining asarlari, ularda o'lkashunoslikga oid ma'lumotlar.
32	Turkiy o'zbek tilidagi tarixiy manbalar. XIV–XVII asrlarda yaratilgan manbalar va ularning tahlillari.
33	Arxiv manbalarining o'lka tarixini o'rganishdagi ahamiyati.
34	Qadimgi va o'rta asrlar davri arxivlari.
35	Tarixiy jarayonlarni yoritishda va o'lkashunoslikni o'rganishda arxiv hujjatlarining o'rni.
36	Toponimika tushunchasi va uning maqsadi.
37	O'zbekiston toponimikasiga oid atamalarining yozma manbalarda qayd etilishi.
38	O'zbekistonda toponimik tadqiqotlar tarixi.
39	Toponimikaning bo'limlari: gidronimika, oykonimika, oronimika, urbanomika, etnonimlar, patronimlar, xronimlar, zoonimlar, religionimlar, teonimlar va boshqalar.
40	Muzeylarning o'lkamiz tarixini o'rganishdagi ahamiyati.
41	Turkistonda tashkil etilgan dastlabki muzeylar.
42	Turkistonda tashkil etilgan ilk muzeylar faoliyati.
43	O'zbekistonda 1917–1990- yillarda tashkil etilgan muzeylar faoliyati.
44	Xiva, Qo'qon xonliklari va Buxoro amirligining geografik o'rni.
45	Xonliklar davrida Yevropa tadqiqotchilar tomonidan o'lkamiz etnografiyasining o'rganilishi
46	Mustaqillik davrida arxiv hujjatlarining o'rganilishi.
47	O'zbekiston Respublikasining ma'muriy-hududiy tuzilishi va uning o'rganilish.
48	O'zbekiston va uning viloyatlarini ma'muriy-hududiy markazlari. Tumanlar, qishloq, ovullar va ularning tasnifi hamda reliefi.
49	Mustaqillik yillarida O'zbekistonda yangi tashkil etilgan muzeylar va ularning faoliyati.
50	Mustaqillik davrida o'lkamizda olib borilgan ishlar

“Tarix falsafasi va tarix o'qitish metodikasi” fanidan Yakuniy davlat attestatsiyasi savollari

1	Tarix va falsafa tushunchasi. (Tarix mazmuni, tarixiy xotira, tarix fanining metodlari)
2	Tarixni falsafiy anglashning usullari. (Klassik va zamonaviylik tarixni o'rganishdagi ikki yunalish, qadim faylasuflarning tarixga oid fikrlari)
3	Antik davrda tarix falsafasi. (Antik davr tabiati va tarix koinot, miflar)
4	Xristian dunyoqarashi va tarix falsafasi. (Ilk xristianlik, ilk dunyoqarash, bibliya tarix)
5	Fandagi kashfiyotlarning tarix falsafasiga ta'siri. (Tarixi vaqt tushunchasi tabiiy fanlardagi qashfiyotlar)
6	Tarix falsafasi va metodologiya. (Tarixni anglashning usullari, arxeologiya, etnografiya, arxeografiya fanlarining yutuqlari)
7	Avesto va tarixiy voqealik. (Zardushtiyluk muqaddas ruhlari, yer, suv, tuproq, yulduzlar, olov)
8	Ilk xristianlikda muqaddas tarixning yaratilishi. (Bibliya va tarixiy voqealik, muqaddas tushunchalar Iisus Xristos, turli yo'nalishlar, inson parvarlik)
9	O'rta asrlar tarix falsafasining turli yo'nalishlari (O'rta asrlarda inson va dunyo, yevropa o'rtasida madaniyatining shakllanishida)
10	O'zbekistonning yangi tarixi va falsafiy dunyoqarash (Mustaqillik, Konstitutsiya, Oliy Majlis, qarorlar)
11	Tarix falsafasida tarixiy ongning tutgan o'rni (Jamiyat va individum, tarixiy bosqichlar va ularning uziga xos rivojlanishi ularning, inson ongiga ta'siri)

12	Qadimgi davr koinot tushunchasi (Ilohiy dunyo, inson danyoqarashi muqaddas tarix, vaqt haqidagi tushuncha)
13	O'rta asrlarda tarixiy rivojlanish masalasi. (O'rta asrlarda teologik tarix rivojlanishining bosqichlari, Boetsiy va yevropa madaniyati)
14	Tarixiy inqiloblar va tarix falsafasi. (Inqiloblarning turlari, sotsialogik, revolitsiya, demokratik o'zgarishlar va ularning oqibatlarini)
15	Tarix falsafasi va falsafiy kategoriyalarning uyg'unlashuvi. (Tarixiy bosqichlar va inson dunyo qarashi, tarixiy haqiqat, bosqichma-bosqich rivojlanish)
16	Tarix falsafasi va antik davr mifologiyalari (Iliada va Odissey, Troya, Alpomish, Gurug'li)
17	Yunonisto tarix maktabi (Geradot va uning tarix maktabi, tarixni ilmiy tushunishning boshlanishi)
18	O'rta Osiyo mutafakkirlarining tarixiy qarashlari (Abu Rayxon Beruniy, Farobiy, Ibn Sino, Alisher Navoiy)
19	O'zbekistonning yangi tarixi yaratilishining asosiy yo'nalishlari (Mustaqillik, Konstitutsiya, Oliy Majlis, Bozor iqtisodiyoti, Demokratiya, Mustaqil tashki siyosat)
20	Tarix falsafasi fanining maqsad va vazifalari (Tarix fanining boshqa fanlar bilan aloqasi, tarixiy bosqichlar, insoniyat tarixi, qadimgi davlatlar tarixi, voqealardagi umumiylik va uziga xos xususiyatlari)
21	Tarix o'qitishda mahalliy o'lkashunoslik materiallaridan foydalanish
22	Tarix xonasini jihozlash
23	Tarix o'qitishda xaritalardan foydalanish.
24	Xarita turlari.
25	Tematik xaritalar.
26	Siyosiy xaritalar.
27	Maxsus xaritalar.
28	Xaritalardan foydalanishning ahamiyati.
29	Tarix o'qitishda texnik qurilmalardan foydalanish.
30	Pedagogik texnologiya
31	Tarix o'qitishda tarixiy o'lkashunoslikdan foydalanish.
32	Dars taxlili va uning maqsad va vazifalari
33	Zamonaviy ta'lim texnologiyasi tushunchasi
34	Yangi pedagogik texnologiyalar va arning tarix ta'limidagi o'rni
35	Tarix darslari samaradorligini oshirib borishning asosiy omillari
36	Sinfdan tashqari ishlashda badiiy adabiyotlardan foydalanish.
37	Tarix o'qitish metodikasi fani to'g'risida umumiy ma'lumotlar
38	Tarix o'qitishda bosma matnlar bilan ishlash
39	Ta'limning amaliy uslubi
40	Tarix darslari, uning xillari va tuzilishi
41	Tarix o'qitishda ekologik ta'lim – tarbiyaning asosiyo'nalishlari
42	Ta'lim – tarbiya tizimida tarix o'rganishga integrasion yondoshish
43	Dars taxlilining maqsad va vazifalari
44	Milliy qadriyatlarni anglamoq Vatanni anglamoqdir
45	Tarix o'qitishda pedagogik va ta'lim texnologiyalari
46	Ta'lim islohati va tarix o'qitish usullarini takomillashtirish
47	Tarix o'qitish jarayonida bakalavriat talabalarining mustaqil faoliyatini oshira bilish usullari va yo'llari
48	Tarix o'qitishning og'zaki va ko'rgazmali usullari
49	Tarix o'qitishda ekologik ta'lim – tarbiyaning asosiy yo'nalishlari
50	Ta'lim – tarbiya tizimida tarix o'rganishga integrasion yondashish

**“Sharq allomalarining ilmiy merosi” fanidan
Yakuniy davlat attestatsiyasi savollari**

1	Musulmon Renessansi va uning vujudga kelishidagi tarixiy shart -sharoit.
2	Milliy istiqlol g'oyasi va O'rta Osiyo allomalarining ilmiy merosi.
3	O'rta Osiyodagi yirik ilmiy markazlar.
4	O'rta Osiyolik allomalar ijodida ilmlar tasnifi.

5	Diniy ilmlarning rivojlanishi.
6	Dunyoviy ilmlarning rivojlanishi.
7	Muso al- Xorazmiyning dunyo faniga katta xissa qo'shishi.
8	Muso al-Xorazmiyning aniq fanlar rivojiga qo'shgan hissasi.
9	Al - Xorazmiyning 20 dan ortiq asar yaratishi va uning ahamiyati.
10	Muso al - Xorazmiy " Baytul - Hikma " ning ilmiy mudiri.
11	Abu Abdulloh al-Xorazmiyning hayoti va ilmiy faoliyati.
12	Abu Abdullohning " Mafotih al - ulum " asarida ilmlar tasnifi.
13	Ahmad al - Farg'oniyning Marv va Bag'doddagi ijodiy faoliyati.
14	Ahmad al - Farg'oniyning astronomiyaga oid sakkiz asari va ularning ahamiyati.
15	Ahmad al - Marvaziyning Bogdod ilmiy maktabida tutgan o'rni.
16	Ahmad al - Marvaziyning " Ziji " va uning ahamiyati.
17	Hadis ilmining rivojidadagi oltin davr.
18	O`rta Osiyolik buyuk muhaddislar.
19	Imom al-Buxoriy hadis ilmining sultoni.
20	At - Termiziyning hadisshunos alloma bo'lib yetishishi.
21	At - Termiziyning " Al - Jome'", " Ash - shamoil an - nabaviya" kabi asarlari va ularning ahamiyati.
22	"Saxix as-Sitta" haqida tushuncha bering.
23	Farobiyning buyuk faylasuf bo'lib shakllanishidagi omillar.
24	Farobiy ijodidagi Bag'dod va Damashq davri.
25	Farobiyning tabiiy - falsafiy qarashlari.
26	Qaffol Shoshiyning dunyokarashini shakllanishi.
27	Qaffol Shoshiyning fiqxiy bilimlarni o'rganishi.
28	Qaffol Shoshiy merosining ahamiyati.
29	Qaffol ash-Shoshiyning ustoz va shogirdlari.
30	"Javome` al-Kalim" asarining xususiyati.
31	Moturidiyning sunniy e'tiqoti sofligi uchun olib borgan kurashi.
32	Moturidiyning dastlabki bilimlarni urganishi.
33	Moturidiy ilmiy merosining ahamiyati.
34	Xorazm Ma'mun akademiyasining vujudga kelishidagi tarixiy shart sharoitlar.
35	Abu Rayxon Beruniy Ma'mun akademiyasining raisi.
36	Abu Rayxon Beruniy asarlarining ahamiyati.
37	Abu Ali ibn Sino zamonasining yetuk allomasi.
38	"Kitob al-Qonun fit-Tibb" asari tibbiyotdan yagona qo'llanma.
39	Abu Mu'iy an- Nasafiy islom iloxiyoti va kalom ilmini rivojlantirgan alloma.
40	Nasafiy Moturidiy ta'limotining davomchisi.
41	Nasafiy ilmiy merosining ahamiyati.
42	Kalom ilmi va Abu Mu'in an-Nasafiy ijodi.
43	Abu Mu'in an-Nasafiyning ustoz va shogirdlari.
44	"Bahr al-Kalom " asari va uning xususiyati.
45	Maxmud az - Zamaxshariyning islom madaniyatiga qo'shgan xissasi.
46	Maxmud az - Zamaxshariy asarlari va ularning ahamiyati.
47	"Al Mufassal fii-Nahv" asari arab tilini o'rganishda muhim manba.
48	Alisher Navoiy va uning adabiy me'rosi haqida ma'lumot bering.
49	Mirzo Ulug'bek va uning astronomik ilmiy me'rosi haqida ma'lumot bering.
50	Zahiriddin Muhammmad Bobur va "Boburnoma" asari.

**“Manbashunoslik va tarixshunoslik” fanidan
Yakuniy davlat attestasiyasi savollari**

1	Manbalarning asosiy turlari
2	Yozma manbalar
3	Epik yodgorliklar
4	Diplomatik hujjatlar, memuarlar, davriy matbuot
5	Manbalarni aniqlash va uning ilmiy ahamiyati

6	Manbalarni turkumlash
7	Qadimgi epigrafik manbalar
8	So'g'd hujjatlari O'rta Osiyoning o'rta asrlar tarixiga oid muhim manbasi
9	Arab tilidagi yozma manbalar
10	O'rta Osiyo tarixi aks etgan IX-XV asrlarda yozilgan arab tilidagi yozma manbalar
11	O'rta Osiyo IX-XV asrlar tarixiga oid forsiy yozma manbalar
12	O'rta Osiyoning XVI-XIX asrlar tarixiga oid fors-tojik tilidagi yozma manbalar
13	O'rta Osiyo haqida XVII asrgacha yozilgan yevropa tillaridagi yozma ma'lumotlar
14	Turkiston general-gubernatorligi kanselyariyasi materiallari O'rta Osiyo tarixiga oid manba
15	Turkistonni o'rgangan rus olimlarining asarlari tarixiy manba sifatida
16	O'zbekistonning XX asr tarixiga oid manbalar
17	O'zbekistonning mustaqil taraqqiyoti yillaridagi tarixiga oid manbalar
18	Tarixshunoslik fanining predmeti, maqsad va vazifalari
19	Tarixshunoslik tarix fanining maxsus sohasi va o'quv fani sifatida
20	Tarixshunoslikning rivojlanish bosqichlari
21	Tarixshunoslikda tadqiqotlarning tahlil qilish usullari
22	O'zbekistonda qadimgi davr tarixining o'rganilishi
23	O'zbekistonda o'rta asrlar tarixining o'rganilishi
24	O'rta asrlarda yaratilgan asarlarning tarixshunoslik jihatidan tahlili
25	O'rta asrlarda tarixnavislik maktablaridagi an'analar
26	Mustaqillik yillarida qadimgi va o'rta asrlar tarixiga oid tadqiqotlar
27	"Temur tuzuklari"ning o'rganilishi
28	Mirzo Ulug'bek ilmiy merosining o'rganilishi
29	Zahiriddin Muhammad Bobur ilmiy merosining o'rganilishi
30	Amir Temur davri tarixining tarixshunosligi
31	Temuriylar davri tarixining o'rganilishi
32	Mustaqillik yillarida Amir Temur va Temuriylar davri tarixining tadqiq etilishi
33	Xorijiy davlatlarda temuriylar davri tarixiga oid tadqiqotlar
34	XVI-XIX asrning birinchi yarmida Yevropada O'rta Osiyo haqidagi tarixiy geografik tadqiqotlar
35	Xorijiy tadqiqotchilar tomonidan O'rta Osiyo xonliklaridagi ijtimoiy-siyosiy, iqtisodiy va madaniy hayot masalalarining o'rganilishi
36	Sharqshunoslarning O'rta Osiyoning qadimgi va o'rta asrlar tarixi, etnografiyasi, epigrafikasi va numizmatikasiga oid tarixiy asarlari
37	XIX-XX asrning boshlarida yaratilgan tarixiy-etnografik asarlar
38	Sharqshunoslar tomonidan O'rta Osiyo xonliklarining Rossiya imperiyasi tomonidan bosib olinishi masalalarining o'rganilishi
39	XX asrning 20-30 yillarida tarix fani
40	O'zbekistonda sharqshunoslik
41	O'zbekistonda arxeologiya va etnografiyaga oid tadqiqotlar
42	Tarix fanida yangicha dunyoqarashlar
43	O'rta Osiyo mutafakkirlari, tarixchilari ilmiy merosini o'rganish borasidagi keng qamrovdagi jarayonning boshlanishi
44	O'rta Osiyo xonliklari tarixi tarixshunosligi
45	Manbashunoslikning fan sifatida rivojlanishi
46	XIX-XX asrning boshlarida Rossiya olimlari tomonidan O'rta Osiyoning o'rganilishi
47	Mustaqillik yillarida Buxoro amirligi tarixining o'rganilishi
48	Mustaqillik yillarida Xiva xonligi tarixining o'rganilishi
49	Mustaqillik yillarida Qo'qon xonligi tarixining o'rganilishi
50	Mustaqillik yillarida O'zbek davlatchiligi tarixiga oid ilmiy tadqiqotlarning olib borishi

**“O'zbekiston davlatchiligi tarixi” fanidan
Yakuniy davlat attestatsiyasi savollari**

1	Davlat boshqaruvining tarixiy ildizlari.
2	Davlat boshqaruvi tushunchasi va boshqaruv tasnifi.
3	Iqtisodiy, ijtimoiy, harbiy-siyosiy, hududiy funksiyalarga izoh bering.

4	Ilk davlatlar paydo bo'lishining ijtimoiy, iqtisodiy va siyosiy asoslari.
5	Ijtimoiy mansablar va boshqaruvning paydo bo'lish asoslarining sagdullaev a.s. Ma'lumotlari bo'yicha javob bering.
6	Davlatchilik paydo bo'lishidagi ayrim nazariyalari.
7	Jamiyat taraqqiyotining sivilizatsion ko'rinishi.
8	O'zbekiston hududlarida ilk davlatlar paydo bo'lishi va rivojlanishining davrlarga bo'linishi.
9	O'rta osiyoda ahamoniylar davri boshqaruv (mil.avv. VI-IV asrlar).
10	Kushonlar davlatchiligi.
11	Aleksandr makedonskiy davrida asos solingan shaharlar.
12	O'zbek davlatchiligi tarixida kushon davlatining tutgan o'rnini.
13	«Avesto»-davlatchilik tarixini o'rganishdagi muhim manba.
14	Turk hoqonligida davlat boshqaruvi va mansablar.
15	Arab xalifaligi davrida movarounnaxr.
16	Eftalitlarning ijtimoiy-iqtisodiy tarixi.
17	Arab xalifaligi davlat boshqaruvi.
18	G'aznaviylar davlat boshqaruvida mansablar va xizmatlar.
19	Qoraxoniylarda mulkchilik va harbiy tizim.
20	Xorazmshohlar davlatida davlat boshqaruvi va siyosiy tizim. Harbiy boshqaruv.
21	Somoniylar davlat boshqaruvining o'ziga xosligi nimalarda kuzatiladi.
22	Amir Temur zukko, tajribali va siyosatdon, buyuk davlat arbobi.
23	O'zbekiston xududida rivoj topgan ilk shahar.
24	Qadimgi davlatlarning rivojlanish bosqichlari.
25	Harbiy demokratiya.
26	Buxoda mang'itlarning hokimiyat tepasiga kelishi.
27	Xiva xonligi hududining kengayishi va Xonlikning ma'muriy tuzilishi.
28	Abulg'ozixonning etnik sohada amalga oshirgan islohotlari.
29	Qo'qon xonlarining boshqaruv sohadagi amalga oshirgan faoliyatlari.
30	Turkiston viloyatining tashkil etishi va boshqaruv tizimini joriy etilishi.
31	“Turkiston o'lkasini boshqarish to'g'risidagi Nizom” (1886-yil)ning o'lkani boshqarishdagi ahamiyati.
32	Turkiston musulmonlarini Muxtoriyatning Viloyatlar boshqaruvi va viloyat boshqarmalari faoliyati.
33	Jadidlarning milliy davlatchilik to'g'risidagi qarashlari.
34	TASSR ning tashkil etish va ma'muriy hududiy tuzilishi.
35	XXSR ning boshqaruv tuzilishi va faoliyati.
36	BXSR ning boshqaruv tuzilishi va faoliyati.
37	O'rta Osiyoda milliy hududiy chegaralanishni o'tkazilishi.
38	O'zbekiston SSRning tashkil topishi va ma'muriy-hududiy bo'linishi.
39	O'zbekiston sovet boshqaruvining mazmun-moxiyati.
40	O'zbekiston Kommunistik Partiyasida faoliyat olib borgan milliy kadrlar faoliyati.
41	N.A.Muxiddinov va Sh.R.Rashidovlarning O'zbekiston SSR ma'muriy boshqaruvidagi o'rnini.
42	Mustaqil O'zbekistonda Prezidentlik institutining joriy etilishi.
43	Mahalla va Oilani rivojlantirish vazirligining tashkil etish zarurati va sababalari
44	Mustaqil O'zbekistonda Prezidentlik institutining joriy etilishi.
45	Mustaqillik Deklarasiyasi va uning moddalari sharxi.
46	Mustaqil O'zbekiston Respublikasini avvalgi, sho'rolar zamonidagigi konstitutsidan nimalari bilan farq qiladi.
47	O'zbekiston Respublikasi Konstitutsiyasi va uning boblari sharxi.
48	O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining iqtisodiy sohadagi vakolatlari.
49	O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining ijtimoiy-madaniy sohadagi vakolatlari.
50	Markaziy saylov komissiyasi faoliyati va saylov tizimidagi so'ngi islohotlar

**“Xalqaro munosabatlar va diplomatiya tarixi” fanidan
Yakuniy davlat attestasiyasi savollari**

1	Qadimgi Mesopotamiyada xalqaro munosabatlar va diplomatiya
---	--

2	Qadimgi Yunonistonda xalqaro aloqalar shakllari va xalqaro huquq ko‘rinishlari
3	Ellinizm davrida xalqaro munosabatlar va diplomatiya.
4	Qadimgi Rimda xalqaro aloqalarning shakllari va diplomatiya idoralari.
5	Rim-Karfagen munosabatlari
6	Vizantiyada xalqaro va diplomatik aloqalar shakllari.
7	Buyuk Karl davlati va uning tashqi siyosati
8	XIV-XV asrlarda Yevropada xalqaro munosabatlar.
9	Xalqaro munosabatlar va diplomatiyaning rivojlanishiga Italiya shahar-davlatlarining ta’siri
10	Cherkov va xalqaro munosabatlari
11	O‘rta asrlarda Xitoyda xalqaro munosabatlar va diplomatiya
12	Tan imperiyasining tashqi siyosati
13	Yagona arab davlatining shakllanishi va xalqaro munosabatlar
14	Sosoniylar davrida Eronning tashqi siyosati va diplomatiyasi
15	XV-XVI asrlarda Eronning xalqaro munosabatlari va diplomatiyasi
16	XV-XVI asrlarda Usmoniylar davlatining tashqi siyosati.
17	Lyudovik XIV tashqi siyosati.
18	AQSHning tashkil topishi va xalqaro munosabatlar
19	Fransiyada inqilob va xalqaro munosabatlar
20	Otto fon Bismark diplomatiyasi
21	Yevropada xavfsizlikni ta’minlash masalasi (1945-1990 yy.).
22	Yaqin va O‘rta Sharqda xalqaro munosabatlar (1945-1990 yy.).
23	Yetakchi davlatlarning Uzoq Sharqdagi siyosati (1918-1939 yy.).
24	1854-1918 yillarda Yaponiyaning tashqi siyosati.
25	Fashizm va Yevropada xalqaro munosabatlar.
26	Afg‘on masalasi xalqaro munosabatlar tizimida
27	Fridrix II-ning tashqi siyosati va diplomatiyasi (1740-1786 yy.).
28	XVIII asrda Angliyaning tashqi siyosati.
29	Yevropada diplomatik xizmatning shakllanishi
30	Muqaddas Rim imperiyasi va Papalik
31	Florensiya va Venetsiya xalqaro munosabatlar tizimida (XII-XV asrlar)
32	XVIII asrda Rossiya imperiyasining tashqi siyosati
33	Arab xalifaligi va Yevropa
34	Yevropa davlatlari va Usmoniylar imperiyasi (XVI-XVII asrlar)
35	Gabsburglar monarxiyasining tashqi siyosati (XVIII-XIX).
36	XVII asrda Ispaniyaning Yevropadagi ustivorligi
37	O‘rta asrlarda Hindistonda xalqaro munosabatlar va diplomatiya
38	Qadimgi Yunonistonda Afina-Sparta raqobati
39	Filipp II tashqi siyosati va diplomatiyasi. Korinf kongressi (338-337 mil. avv. yillar).
40	Respublika davrida Rim diplomatiyasi va tashqi siyosati
41	Zamonaviy xalqaro munosabatlar tizimida BMTning tutgan o‘rni
42	XIX asrning ikkinchi yarmida Germaniyaning tashqi siyosati
43	XX asrning ikkinchi yarmida mustamlakachilik tuzumining qulashi
44	XIX asr oxiri - XX asr boshida Italiyaning tashqi siyosati
45	Usmoniylar imperiyasi va XIX asrda ingliz-turk munosabatlari
46	Eron va Afg‘onistonda ingliz-rus raqobati
47	O‘rta asrlarda Xitoyda xalqaro munosabatlar va diplomatiya
48	Balqon yarim oroli xalqaro munosabatlar tizimida (XVII-XIX asrlar)
49	XVII-XVIII asrlarda Angliya-Gollandiya raqobati
50	Savdo kompaniyalari va xalqaro munosabatlar (XVII-XIX)

**“O‘zbekiston madaniyati va san’ati tarixi” fanidan
Yakuniy davlat attestatsiyasi savollari**

1	O‘zbekiston ijtimoiy-iqtisodiy va siyosiy rivojlanish muammolari echimida san’at tarixining ahamiyati.
2	Qadimgi davrda O‘rta Osiyoda hunarmandchilik, shaharsozlik madaniyatning san’at rivojida

	tutgan o'rni.
3	O'rta Osiyoda vujudga kelgan qadimgi davlatlar davrida san'at.
4	O'rta asrlarda O'zbekiston san'ati na taraqqiyot bosqichlari.
5	XVI-XIX asr birinchi yarmi O'rta Osiyo me'morchiligi, tasviriy san'at, miniatyura va amaliy san'at.
6	O'rta Osiyo Rossiya imperiyasi tarkibida: me'morchilik, musiqa, tasviriy san'at va ilm-fan rivoji.
7	XIX asr ikkinchi yarmi XX asrda O'zbekistonda me'morchilik, tasviriy san'at miniatyura va amaliy san'at
8	XIX asr ikkinchi yarmi milliy ma'naviy qadriyatlarning qayta tiklanishi.
9	Ibtidoiy davr san'atiga oid manbalar.
10	Qadimgi Markaziy Osiyo san'ati.
11	Ilk o'rta asrlarda san'at rivoji.
12	IX-X asrlar Movarounnaxr san'ati.
13	Kamoliddin Bexzod va miniatyura san'ati.
14	Amir Temur qurdirgan san'at obidalari.
15	Amir Temur davrida kitobat san'ati.
16	Registon majmuasi.
17	Samarqand san'at obidalari.
18	Buxoro san'at obidalari.
19	Xiva san'at obidalari.
20	Toshkent san'at obidalari.
21	Farg'ona vodiysidagi san'at obidalari.
22	XVI-XIX asr birinchi yarmi O'rta Osiyo xalqlari san'ati.
23	XIX asr ikkinchi yarmi XX asrda O'zbekistonda me'morchilik, tasviriy san'at miniatyura va amaliy san'at.
24	Mustaqillik koshonalari.
25	Mustaqillik yillarida qurilgan maqbara va masjidlar.
26	Mustaqillik yillarida miniatyura san'atining rivojlanishi.
27	Ikkinchi jahon urushi yillarida fan, maorif va madaniyat.
28	Shayboniylar davrida adabiy-badiiy jarayon.
29	Mustaqillik yillarida O'zbekistonda kino san'ati.
30	Ashtarxoniylar davrida adabiy-badiiy jarayon.
31	Qo'qon xonligida me'morchilik sohasining rivoji.
32	Mustaqillik yillarida O'zbekistonda teatr san'ati.
33	Ashtarxoniylar davrida adabiy-badiiy jarayon.
34	Qo'qon xonligida me'morchilik sohasining rivoji.
35	Mustaqillik yillarida O'zbekistonda teatr san'ati.
36	Qo'qon xonligida musiqa-qo'shiqchilik va teatr.
37	Muhammad Rahimxon II davrida Xiva xonligida madaniy hayot.
38	Mustaqillik yillarida O'zbekistonda musiqa san'ati
39	Qo'qon xonligida xattotlik san'ati taraqqiyoti.
40	Xiva madrasalari va ularda ta'lim jarayoni.
41	Mustaqillik yillarida barpo etilgan me'moriy obidalar.
42	Qo'qon xonligida askiyachilik va dorbozlik san'ati.
43	Buxoro amirligining tashkil topishi va madaniy taraqqiyoti.
44	Mustaqillik yillarida O'zbekistonda tasviriy san'at.
45	Mustaqillik yillarida O'zbekistonda kutubxonalar faoliyati.
46	Mustaqillik yillarida tarixiy xotiraning tiklanishi
47	Mustaqillik yillarida ta'lim tizimi islohotlari va kadrlar tayyorlash
48	Muhammad Rahimxon II davrida Xiva xonligida madaniy hayot.
49	Mustaqillik yillarida "Xotira va qadrlash" bayramining nishonlanishi.
50	Mustaqillik yillarida xalq sayili va gul bayrami.

**“Jadidlar tarixi” fanidan yakuniy davlat
attestasiya savollari**

1	Jadidchilik harakatining yuzaga kelishi va taraqqiyoti.
2	Mustaqillik yillarida jadidchilik harakatini o'rganilishi.
3	Sovet xokimiyati tomonidan jadidlarga nisbatan qatag'on siyosati.
4	Ismoil Gasprinskiy - jadidchilik harakatining asoschisi va g'oyaviy rahnamosi.
5	Abdurauf Fitrat - jadidchilik harakatining yirik rahnamosi.
6	Jadidlarning 1916 yildagi xalq qo'zg'olonida tutgan o'rni.
7	"Sadoi Turkiston" gazetasining Turkiston jadidchilik harakatida tutgan o'rni.
8	Xiva jadidlari.
9	Samarqand jadidlari
10	Munavvarqori Abdurashidxonov - Toshkent jadidlarining otasi.
11	"Tarjimon" gazetasi - jadid milliy matbuotining tamal toshi
12	Mahmudxo'ja Behbudiy - Turkiston jadidlarining rahnamosi.
13	Buxoro amirligidagi yangi usul maktablari.
14	Abdulhamid Cho'lponning jadidchilik harakatidagi o'rni.
15	Jadidlarning milliy davlatchilikni tiklash uchun kurashi.
16	Jadid milliy xalq maorifi.
17	Jadid milliy adabiyoti va san'ati.
18	Buxoro va Xivada jadidchilik harakati.
19	Jadidchilik harakatida tarix, tarix ta'limi va falsafasi masalasi.
20	Ishoqxon Ibratning Turkiston jadidchilik harakatida tutgan o'rni
21	Jadidlarning kommunistik mustamlaka - sovet hukumatiga qarshi kurashi va qatag'on qilinishi.
22	"Buxoroii sharif" gazetasining Turkiston jadidchilik harakatida tutgan o'rni
23	Farg'ona vodiysi jadidlari
24	Jadidlar va qadimchilar o'rtasidagi ziddiyatlar.
25	Sovet xokimiyati tomonidan jadidlarga nisbatan qatag'on siyosatini amalga oshirilishi.
26	Matbaiy Ishoqiya - jadidchilik harakatini rivojlantirishdagi ahamiyati.
27	Jadidlar tomonidan tashkil etilgan jamiyatlar va ularning faoliyati.
28	Jadidchilik harakatida O.Mahmudovning o'rni.
29	Jadidlar tomonida Islom tarixiga oid yozilgan asarlar va ularning tasnifi.
30	Jadidlarning teatr sohasida faoliyatlari
31	Ismoil Gasprinskiy matbuot sohasidagi faoliyati
32	Mahmudxo'ja Behbudiyning ta'lim sohasiga oid asarlari
33	Rus-tuzem maktablari va milliy ziyolilarimizning unga bo'lgan munosabatlari.
34	Mustamlaka ma'murlarining yangi usul maktablariga bo'lgan munosabatlari.
35	Jadid matbuoti jadidchilik g'oyasining targ'ibotchisi.
36	1917 yil fevral inqilobi va umumiy diniy-milliy masalalardagi mushtaraklik.
37	Siyosiy bo'linishlar va ularning oqibatlari.
38	Turkiston Muxtoriyatining tugatilishi.
39	Buxoroda jadidchilik harakatining vujudga kelishi va taraqqiyoti.
40	Buxoroda jadidchiligida matbuot, san'at va adabiyot o'rni.
41	Buxoroda jadid maktablari.
42	Jadidlar tomonida amalga oshirilgan ma'rifiy islohotlar
43	Katta terror harakati
44	Jadidlar tarixiga bag'ishlanga ilmiy asarlarning yuzaga kelishi
45	Ishoqxon Ibrat tomonidan yaratilgan ilmiy asarlar
46	Jadidchilik harakatida Hamza Hakimzoda Niyoziyini o'rni
47	"Turon" — teatr truppasi
48	Jadidlar tomonidan teatr sohasini rivojlantirish
49	Jadidlarning Turkiston mustaqilligi uchun kurashidagi ustuvor yo'nalishlari.
50	Birinchi bor o'zbek tilida «Taraqqiy», «SHuhrat», «Xurshid» gazetalari.

**“Harbiy san'at tarixi” fanidan
yakuniy davlat attestasiyasi savollari**

1	Arablarda harbiy ish va uning takomillashuvi.
2	Fraklarning harbiy san'ati.
3	Ikki daryo oralig'i davlatlarida harbiy soha taraqqiyoti.
4	Qadimgi Yunoniston va Rimda harbiy safarbarlik.
5	Turkiy xalqlarning harbiy san'ati.
6	Qadimgi Yunoniston qo'shini va uning tarkibiy tuzilishi.
7	Amir Temur va uning harbiy san'ati.
8	Qadimgi Eron harbiy san'ati.
9	Qadimgi Yunoniston va Rimda harbiy safarbarlik.
10	Qadimgi Hindistonda qo'shin tuzulishi va harbiy san'at.
11	Slavyan xalqlarining harbiy mahorati.
12	Xitoyda qurol-yaroqlar, himoya vositalarining takomillashib borishi.
13	Mo'g'illarning harbiy sohasini o'ziga hos xususiyatlari.
14	Arablarda qo'shin tuzilishi.
15	Ikkinchi jahon urushida harbiy san'at.
16	Turk xoqonligi davrida harbiy ish.
17	Qadimgi Misr xududida davlatchilikni tashkil topishida harbiy san'atning o'rni.
18	Qadimgi Misr va Mesopotamiyada harbiy unvon va lavozimlar.
19	Turk xoqonligida qo'shin tuzish masalasi.
20	Mo'g'illarga qarshi kurashda Jaloliddin Manguberdingin jasorati.
21	Amir Temur davrida qo'shin tuzilishi.
22	Slavyan xalqlarining geografik joylashuvi va harbiy ish.
23	Temuriylarda qo'shin tuzulishi, harbiy qurol aslaha va kiyimlar.
24	O'zbekiston Respublikasi qurolli kuchlari.
25	Buxoro xonligi harbiy ish.
26	Xiva xonliga harbiy ish va qo'shin ta'minoti.
27	Qo'qon xonligida harbiy mansab va unvonlar.
28	Birinchi jahon urushidagi mashxur janglar.
29	Birinchi jahon urushi davrida harbiy soha.
30	Birinchi jahon urushi davriga kelib harbiy sanoatning taraqqiy etishi.
31	Chor Rossiyasi bosqini davriga O'rta Osiyo xonliklarining harbiy holati.
32	Birinchi jahon urushida ishtirok etgan davlatlarning harbiy taktika va strategiyasi.
33	Yangi tarix davri harbiy san'ati.
34	Ikkinchi jahon urushida o'zbek xalqining ishtiroki.
35	O'rta Osiyo xonliklarida muntazam va nomuntazam qo'shinning vujudga kelishi.
36	O'rta Osiyo xonliklarida harbiy unvon va mansablar.
37	Ikkinchi jahon urushidagi mashxur janglar.
38	Turkiy xalqlarda yanicharlar, sipoxiyalar va otliq qo'shin.
39	Oliy harbiy bilim yurtlarida, serjantlar tayyorlash maktablarida harbiy kadrlarni tayyorlash.
40	O'zbekiston Respublikasi Qurolli Kuchlarida harbiy okruglarining faoliyati.
41	Buxoro amirligida harbiy sohada amalga oshirilgan islohotlar.
42	Xiva xonligida harbiy sohada amalga oshirilgan islohotlar.
43	Qadimgi Xitoy harbiy floti va harbiy ekspeditsiyalar.
44	Rim va Vizantiya harbiy san'atining slavyan xalqlarida harbiy sohaning rivojlanishiga ta'siri.
45	Qadimgi Misrda harbiy san'atning shakllanishi.
46	Shumer, Akkad, Bobil, Ossuriyada harbiy ish.
47	Rimda harbiy taktika va strategiyalar.
48	Mo'g'ul garnizonlari. Og'ir va engil otliq qo'shin.
49	Mo'g'ul istilochilarini harbiy san'ati
50	Temuriylar armiyasida aloqa vositalari va razvedka xizmatining o'rni.

**“Muzeyshunoslik va arxivshunoslik” fanidan
Yakuniy davlat attestatsiyasi savollari**

1	Muzeyshunoslikning yordamchi tarixiy fanlar bilan bog'liqligi (numizmatika, arxeografiya, geraldika va hokazo).
2	Muzeyshunoslik fanining tarixi va ijtimoiy vazifalari, muzey ishining nazariyasi va metodikasi.
3	Muzey ishi tarixi. Muzey manbashunosligi.
4	Muzey fondi tushunchasi. Muzey fondlarni ilmiy asosda tashkillashtirish.
5	Muzey fondlarini hisobga olish va hisob xujjatlari.
6	Muzey ashyolarini yuridik holatini rasmiylashtirish.
7	Muzey fondlarini saqlash tartibi.
8	Tarixiy muzeylar ekspozitsiyasi.
9	Tarixiy ekspozitsiyalarning maqsadlari va vazifalari.
10	Muzey ekspozitsiyasi-muzey kommunikatsiyasining asosiy formasi.
11	Muzeyning ilmiy-ma'lumotnoma apparati.
12	Muzeylarning tadqiqotchilik faoliyati.
13	Turkistonda dastlabki muzeylarning vujudga kelishi.
14	Sovet hukumatining muzeylar sohasidagi chora-tadbirlari.
15	Turkomstaris va uning faoliyati.
16	Uzkomstaris va uning faoliyati.
17	1920-1930 yillarda muzey ishi
18	Muzey xodimlari mutaxassislarini tayyorlash tadbirlari.
19	Ikkinchi Jahon urushi yillarida muzeylar ishi.
20	1950-1980 yillarda O'zbekistonning yangi muzeylarning tashkil to'pishi
21	Uy-muzeylarining tashkil topishi.
22	Memorial muzeylarining shakllanishi.
23	Turli yo'nalishdagi muzeylarga asos solinishi.
24	O'zbekiston Respublikasining muzeylar faoliyatini yaxshilash va takomillashtirishga doir normativ hujjatlari.
25	Mustaqillik davrida muzey ishidagi o'zgarishlar.
26	Arxivlar haqidagi umumiy tushuncha
27	Arxivlarning vujudga kelishi va rivojlanish tarixi
28	O'rta Osiyoda eng qadimgi arxivlarning vujudga kelishi
29	O'rta asrlarda Movarounnahrda arxiv ishi
30	Xonliklar davrida arxivlarning ahvoli
31	Mustamlaka Turkiston idoraviy arxivlarining vujudga kelish
32	Chorizm hukmronligi davrida Turkistondagi arxivlarning ahvoli
33	Turkiston ASSRda arxiv ishi (1918-1924 yillar)
34	O'zbekiston SSR da arxiv ishining tashkil qilinishi (1925-1940 yillar)
35	Ikkinchi jahon urushi yillari O'zbekiston arxivlarining ahvoli
36	1946-1991 yillarda O'zbekistonda arxiv ishi
37	O'zbekiston mustaqillikning dastlabki yillarida arxiv tizimining qayta ko'rib chiqilishi va rivojlanishi.
38	"O'zarxiv" agentligining tashkil etilishi va uning faoliyati.
39	O'zbekiston Respublikasi Markaziy Davlat arxivlarining tashkil topishi
40	O'zbekiston Respublikasi kino-foto-fono hujjatlari Markaziy Davlat arxivi.
41	O'zbekiston Respublikasi ilmiy-texnikaviy va tibbiyot hujjatlari Markaziy Davlat arxivining faoliyati.
42	Idoraviy arxivlar
43	Davlat arxivlari
44	Fuqarolarning shaxsiy arxivlari
45	O'zbekiston Respublikasi Milliy arxiv fondi
46	Davlat arxiv fondi hujjatlarini turkumlashtirish
47	Kataloglarning turlari
48	Shaxsiy tarkib hujjatlari haqida tushuncha
49	Arxeografiya to'g'risidagi tushuncha
50	Arxiv hujjatlaridan foydalanishning maqsadlari

**“O`rta Osiyo numizmatikasi asoslari” fanidan
Yakuniy davlat attestatsiyasi savollari**

1	«Nomisma» soʻzining lugʻaviy maʼnosi va tanga pullarning paydo boʻlishi?
2	«Qogʻoz pullarni» oʻrganuvchi yordamchi tarix fanining vujudga kelishi.
3	«Qadimgi tangalar ilmi» asari muallifi va uning faoliyati.
4	Tangalarni yigʻish nechanchi asrdan boshlab odat tusiga kirgan va ularni nima deyishgan?
5	«Moneta» soʻzining lugʻaviy maʼnosi va dastlabki “moneta”lar?
6	Qaysi hukmdor davridan Kushon davlatida oltin tangalar tangalar zarb qilina boshlangan va sulolaviy tangalari?
7	«Siyovushdek dongdor» yozuvlari qaysi qadimgi davlat tangalarida uchraydi?
8	«Stater» bu – ...?
9	Oʻrta Osiyoning oʻz tangalari qachon paydo boʻlgan va qadimgi davr zarbxonalari?
10	100 donaga yaqin Yunon-Baqtriya kumush tangalar xazinasini qayerdan topilgan va bu tangalar qaysi namunadagi tangalar?
11	Ilk oʻrta asrlarda yurtimiz tangashunosligida mavjud boʻlgan nishon belgilar ichida «toʻrt qirrali» belgi qaysi hudud tangasiga taaluqli edi?
12	VI–VIII asralarga oid yuzasida mehrob tasvirlangan mis tangalar qayerdan topilgan?
13	Yurtimiz hududidan topilgan qadimgi turk tangalari xronologik jihatdan qaysi davrga oid?
14	<u>Qaysi mahalliy hokimlik tangalarida Hindiston bilan aloqalarga shaʼma qiluvchi fil tasviri tushirilgan va Kxaroshtxi tangalari haqida nimalarni bilasiz?</u>
15	Soʻgʻdning mil. avv. I asrdan milodiy I asrgacha boʻlgan tangalari shartli ravishda necha guruhga boʻlinadi?
16	Xalifa Al- Xajjoj tominidan zarb qilingan ammo koʻpchilikning noroziligiga sabab boʻlgan «jirkanch tangalar» haqidagi maʼlumotni kim bergan va bu tangalar haqida maʼlumot bering?
17	Xalifa Abd ul-Malik tomonidan ilk tangalar zarb etilishi?
18	Kim Somoniylar davri Buxoro pullariga taʼrif berar ekan «ular oʻzaro dinorlarda savdo qilmaydilar» deydi va bu tangalar haqida maʼlumot bering?
19	<u>IX–X asrlarda Oʻrta Osiyoda har bir viloyat markaziy hokimiyatga har qanday tangalarda emas balki, muayyan tangalarda soliq toʻlashi kerak edi. «Musayyabiy» dirxamlarida qaysi viloyat soliq toʻlagan?</u>
20	IX–X asrlarda Oʻrta Osiyoda har bir viloyat markaziy hokimiyatga har qanday tangalarda emas balki, muayyan tangalarda soliq toʻlashi kerak edi. Aytinch, Buxoro qaysi tangalarda soliq toʻlagan?
21	«Sarvarxon» tarzida ifoda etilgan tangalar haqida maʼlumot bering?
22	1130 yilda kim Movarounnahrning oliy hukmdori deb eʼlon qilingan va zarb ettirilgan tanga haqida nimalarni bilasiz?
23	Qoraxoniylar davlatida usti yupqa kumush qoplamga ega mis dirhamlar zarb etilishi?
24	Qoraxoniylar hukmdori Ibrohim ibn Husayn tomonidan ilk tangalar zarb etilishi?
25	Qilich Tamgʻachxon Maʼsud tangalari haqida maʼlumot bering?
26	Maʼsudbek tomonidan pul islohoti oʻtkazilishi?
27	1282–1283 yillarida Movarounnahrda doimiy kumush tangalar zarb qilish yoʻlga qoʻyilishi?
28	Mugʻullar davrida zarbxonalar soni va faoliyati?
29	Mirzo Ulugʻbek tomonidan zarblangan mis-fulslardan iborat xazinalar topilmasi?
30	Mirzo Ulugʻek tomonidan oʻtkazilgan pul islohoti?
31	Mirzo Ulugʻbek tomonidan oʻtkazilgan pul islohotlarida mis tangalar qaysi shaharda zarblangan?
32	Oʻz nomidan Movarounnahr va Xurosonning barcha yirik shaharlarida tangalar zarb qilgan temuriy hukmdor?
33	Mirzo Ulugʻbek tomonidan zarb qilingan tangalar xazinasining nechtasi Movarounnahr hududidan topilgan?
34	Shayboniylar davrida oliy probali kumush tangalar qanday nom bilan nomlangan?
35	Shayboniyxonning 1507 yili boshlagan pul islohotida qaysi temuriy hukmdor tangalari oʻxshash?
36	1525 yilda pul islohoti oʻtkazgan shayboniy hukmdor va uning tangalari?
37	Ashtarxoniy hukmdorlar tomonidan oltin pullar zarb qilinishi?
38	Ashtarxoniy tomonidan zarb qilingan «ashrafiy» tangalari.
39	Buxoro amirligi numizmatikasiga doir koʻplab maʼlumotlar qaysi asarda uchraydi?
40	Qaysi Buxoro amiri tomonidan zarb qilingan oltin, kumush, mis tangalar yagona shaklga ega

	bo'lgan?
41	Buxoro amirligida «qora pul» bu...?
42	Ilmiy adabiyotlarda Amir Haydar tomonidan zarb qilingan tangalar shartli ravishda guruhlariga bo'linishi?
43	Amir Nasrullo 35 yillik hukmronlik yilining necha yiliga oid tangalar bugungi kungacha saqlanib qolgan?
44	Xiva xonligida tanga pullar va ularning Rossiya imperatorining buyrug'i bilan zarb qilinadigan bo'lishi?
45	«Turma qog'oz» bu nima?
46	Xiva xonligida «qora tanga» bu...?
47	Qachondan boshlab rus savdogarlari Xiva xonligida zarb qilingan tangalarni olmay qo'ygan va bunga nima sabab bo'lgan?
48	Qo'qon xonligi tashkil topganida dastlab qanday tangalardan foydalanilgan?
49	Qo'qon xonligida qaysi hukmdor davridan boshlab tangalar zarb etila boshlangan?
50	Qo'qon xonligi davrida xonlikda ilk bor oltin tangalar zarb etilishi?

IV. ATTESTATSIYA SINOVI NATIJALARINI BAHOLASH MEZONI

11. Attestatsiya sinovi bo'yicha talabalar bilimini baholash O'zbekiston Respublikasi Oliy va o'rta maxsus ta'lim vazirining 2018-yil 9-avgustdagi 19-2018-son buyrug'i bilan tasdiqlangan "Oliy ta'lim muassasalarida talabalar bilimini nazorat qilish va baholash tizimi to'g'risida"gi Nizom talablari asosida amalga oshiriladi.

12. Attestatsiya sinovi bo'yicha talabalar bilimini baholashda 5 baholik tizim qo'llaniladi

13. Axborot texnologiyalarini qo'llash orqali o'tkaziladigan test sinovlarida har bir talabaga 100 (yuz) ta savoldan iborat test varianti taqdim etiladi.

Har bir test variantida mazkur Dasturga kiritilgan fanlarga doir savol (topshiriq)lar nisbati o'zaro mutanosib taqsimotda bo'lishi lozim.

Talaba bilimi Attestatsiya sinovida to'g'ri topilgan test savollari soniga nisbatan quyidagi taqsimotda baholanadi:

86 ta va undan ko'p savollarga to'g'ri javob berilganda – 5 ("a'lo");

71 tadan 85 tagacha savollarga to'g'ri javob berilganda – 4 ("yaxshi");

55 tadan 70 tagacha savollarga to'g'ri javob berilganda – 3 ("qoniqarli");

54 ta va undan kam savollarga to'g'ri javob berilganda – 2 ("qoniqarsiz").

Test shaklidagi Attestatsiya sinoviga 3 (uch) soat vaqt beriladi.

Test shaklidagi Attestatsiya sinovi talabalar sig'imiga qo'yiladigan texnik talablarga mos, kompyuterlar bilan jihozlangan o'quv xonalari (hudud)da o'tkaziladi.

14. Talaba baholash natijalaridan norozi bo'lgan taqdirda Attestatsiya sinovlari natijalari Komissiya tomonidan e'lon qilingan vaqtdan boshlab 24 (yigirma to'rt) soat davomida apellyatsiya berishi mumkin.

15. Talabaning apellyatsiya murojaati universitet rektori buyrug'i asosida tuziladigan Apellyatsiya komissiyasi tomonidan 2 (ikki) kun ichida ko'rib chiqiladi va uning natijasi bo'yicha qaror qabul qilinadi.

V. ATTESTATSIIYA SINOVI BO'YICHA TAVSIYA ETILADIGAN ADABIYOTLAR RO'YXATI VA QO'SHICHMA USLUBIY KO'RSATMALAR

16. Dasturni o'zlashtirish bo'yicha foydalanishga tavsiya etiladigan adabiyotlar ro'yxati:

“Arxeologiya va etnologiya” fanidan:

Asosiy adabiyotlar:

1. Archeology: The Basics, London First published 2001 by Routledge.
2. Ashirov A. Etnologiya. O'quv qo'llanma. 2- nashr. – T.: «YANGI NASHR», 2014.
3. History of civilizations of Central Asia Volume I,II. Unesco Publishing 2001.
4. Эгамбердиева Н.А. Археология. Ўқув қўлланма. – Тошкент, 2011.
5. Кабиров Ж., Сагдуллаев А. Ўрта Осиё археологияси. – Т.: «Ўқитувчи», 1990.
6. Markaziy Osiyo xalqlari etnologiyasi. Darslik. A.Doniyorov, A.Ashirov, O.Bo'riyev. – Toshkent., 2020.

Qo'shimcha adabiyotlar:

1. Аннаев Т., Шайдуллаев Ш. Сурхондарё тарихидан лавҳалар. – Т., 1997.
2. Мартынов А.И. Археология. – М.: «Высшая школа», 2006.
3. Жабборов И.М. Ўзбек халқи этнографияси. – Т.: Ўқитувчи, 1994.

“O'zbekiston tarixi” fanidan

Asosiy adabiyotlar

1. Mirziyoyev Sh. Erkin va farovon, demokratik O'zbekiston davlatini birgalikda barpo etamiz. O'zbekiston Respublikasi Prezidenti lavozimiga kirishish tantanali marosimiga bag'ishlangan Oliy Majlis palatalarining o'shma majlisidagi nutq. – T., 2016.
2. Mirziyoyev Sh. Tanqidiy tahlil, qat'iy tartib-intizom va shaxsiy javobgarlik – har bir rahbar faoliyatining kundalik qoidasi bo'lishi kerak. //O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Sh.Mirziyaevning mamlakatimizni 2016-yilda ijtimoiy-iqtisodiy rivojlantirishning asosiy yakunlari va 2017-yilga mo'ljallangan iqtisodiy dasturning eng muhim ustuvor yo'nalishlariga bag'ishlangan Vazirlar Mahkamasi kengaytirilgan majlisidagi ma'ruzasi. 2017 yil 14 yanvar – Toshkent, O'zbekiston, 2017. – 104 b.
3. Mirziyoyev Sh. Buyuk kelajagimizni mard va olijanob xalqimiz bilan birga quramiz. O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Shavkat Mirziyoevning 2016 yil 1 noyabrdan 24 noyabrga qadar Qoraqalpog'iston Respublikasi, viloyatlar va Toshkent shahri saylovchilari vakillari bilan o'tkazilgan saylovoldi uchrashuvlaridagi nutqlari. – T.: O'zbekiston, 2017. 488 b.
4. Mirziyoyev Sh.M. Yangi O'zbekiston taraqqiyot strategiyasi. – T., O'zbekiston, 2022. – 416 b.
5. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2017 yil 7 fevraldagi “O'zbekiston Respublikasini yanada rivojlantirish bo'yicha Harakatlar strategiyasi to'g'risida”gi PF-4947-sonli Farmoni.
6. Азамат Зиё Ўзбек давлатчилиги тарихи: (Энг қадимги даврдан Россия босқинига қадар). – Т., 2000.
7. Ахмаджонов Россия империяси Марказий Осиёда. – Т., 2003.
8. Исмоилова Ж. Фарғона водийсида миллий озодлик курашлари. – Т., 2003.
9. История Узбекистана. - Т.: Фан, 2012.
10. Сагдуллаев А.С. Қадимги Ўрта Осиё тарихи. – Т., 2004.
11. Сагдуллаев ва бошқалар. Ўзбекистон тарихи: давлат ва жамият тараққиёти. – Т., 2000.
12. Тарих шохидлиги ва сабоқлари: чоризм ва совет мустамлакачилиги даврида Ўзбекистон миллий бойликларининг ўзлаштирилиши. \ Лойиҳа раҳбари, масъул муҳаррир: Д.А.Алимова. – Т.: Шарқ, 2001.
13. Муртазаева Р. Х., Ўзбекистонда миллатлараро муносабатлар ва бағрикенглик. –Тошкент: Университет, 2007.
14. Ўзбекистон тарихи. – Т.: Университет, 1997.
15. Ўзбекистоннинг янги тарихи. Биринчи китоб. Туркистон Чор Россияси мустамлакачилиги даврида. Масъул муҳаррир М.Жўраев. – Т.: Шарқ, 2000.
16. Ўзбекистоннинг янги тарихи. Иккинчи китоб. Ўзбекистон совет мустамлакачилиги даврида. Масъул муҳаррир М.Жўраев. - Т.: Шарқ, 2000.
17. Ўзбекистоннинг янги тарихи. Учинчи китоб. Мустақил Ўзбекистон тарихи. Масъул муҳаррир М.Жўраев. - Т.: Шарқ, 2000.
18. Зиёев Х. Ўзбекистоннинг мустақиллик учун курашлари тарихидан. Т., 2000.
19. Зиёев Х. Туркистонда Россия тажовузи ва ҳукмронлигига қарши кураш. – Т., 1998.

20. Эшов Б.Ж. Ўзбекистон давлатчилиги тарихи. (ўқув қўлланма). – Тошкент: Маърифат, 2009.
21. Эшов Б.Ж. Ўзбекистонда давлат ва маданий бошқарув тарихи. - Т.: Янги аср авлоди, 2012.
22. Саидкулов Т.С. Очерки историографии истории народов Средней Азии. часть I. - Т.: Ўқитувчи, 1990.
23. Madraimov A., Fuzailova U. Tarixiy manbashunoslik. O'quv qo'lanma. - Т.: Fan, 2010.
24. Ахмедов Б. Ўзбекистон тарихи манбалари (қадимги замон ва ўрта асрлар). - Т., 2001.
25. Алимов И. А., Бўтаев А., Архившунослик. -Т., 1997.
26. Алимов И. Архившунослик. - Андижон, 2006.
27. Абулғозий. Шажарайи турк. -Т.: “Чўлпон”, 1992.
28. “Авесто”. “Яшт” китоби. Ўзбек тилига М. Исҳоқов илмий-изоҳли таржималари. -Т.: “Шарқ”, 2001.
29. Ата-Мирзаев О.Б., Гентшке В.Л., Муртазаева Р.Х. Историко-демографические очерки урбанизации Узбекистана. - Ташкент, Университет, 2002.
30. Ата-Мирзаев О.Б., Гентшке В.Л., Муртазаева Р.Х. Межнациональная толерантность в Узбекистане: история и современность. – Т., 2004.
31. Ата-Мирзаев О.Б., Гентшке В.Л., Муртазаева Р.Х. Узбекистан многонациональный: историко-демографический аспект. –Т., Университет, 1998. - 192 с.
32. Аъзамхўжаев С. Туркистон мухторияти. -Т.: Маънавият, 2000.
33. Буниёдов З. Ануштегин Хоразмшоҳлар давлати (1097-1231). -Т.: “Ғафур Ғулом”, 1998.
34. Ерметов А.А. Туркистон назорат органлари фаолияти. – Т., “Abu matbuot Konsalt”, 2007.
35. Жабборов И. Ўзбек халқи этнографияси. -Т.: “Ўқитувчи”, 1994.
36. Зиёев Ҳ. Туркистонда Россия тажовузи ва ҳукмронлигига қарши кураш. -Т.: “Шарқ”, 1998.
37. Зиёев Ҳ. Ўзбекистон мустақиллиги учун курашларнинг тарихи - Т., “Шарқ”, 2001.
38. Иброҳимов А. Биз ким ўзбеклар -Т.: “Шарқ”, 2000.
39. Муртазаева Р.Ҳ. ва бошқалар. Ўзбекистон тарихи. Дарслик. -Тошкент., 2003.
40. Муртазаева Р.Ҳ. Ўзбекистонда миллатлараро муносабатлар ва бағрикенглик. –Т., “Университет”, 2007. - 184 б.
41. Саъдуллаев А. Қадимги Ўрта Осиё тарихи. –Т.: “Университет”, 2004.
42. Шамсутдинов Р.Т. Ўзбекистон тарихи. – Т.; Abu Konsalting, 2019.
43. Ўзбекистон тарихи. ЎЗР ФА тарих институти. А.Сағдуллаев таҳрири остида. – Т., Фан, 2019.
44. Ўзбекистон давлатчилиги тарихи очерклари -Т.: “Шарқ”, 2001.
45. Эшов Б. Ўзбекистон тарихи. 1-2 жилд. – Т., 2018.

“Jahon tarixi” fanidan Asosiy adabiyotlar

1. Roger B. Beck. Linda Blask. Larry S. Krieger. Philipp C. Naylor. Dahia Ibo Shabaka “World history: patterns of interaction”. McDougleLittle. USA. 2009.
2. Майоров Н. И. Введение в историю Древнего Востока.PDF. Учебное пособие. 2003.
3. Авдиев В.И. Қадимги Шарқ тарихи - Т., 1964.
4. Boynazarov F.A. Qadimgidunyotarixi. – Т., 2004.
5. Крушкол Ю.С. Қадимги дунё тарихи. I қисм – Т., 1973.
6. История средних веков. Под ред. С.П.Карпова, часть II М. МГУ. 2001
7. История средних веков Под. ред. Г.В.Удальцовой и С.П.Карпова. 1-2 ч. М., Высшая школа. 2001.
8. Эргашев Ш. Жаҳон тарихи. 1-2-3-4-қисмлар. – Т., 2019.

Qo`shimcha adabiyotlar

9. Курбанғалиева Р.Р. Ўрта асрлар тарихи. ўқув методик қўлланма. - Т., Учпедгиз. 1991.
10. Семёнов В.И. Ўрта асрлар тарихи. - Т., Ўқитувчи. 1973.
11. Xolliev L. Artiqov X Jahon tarixi (Yangi davr. Osiyo va Afrika mamlakatlari) Ma'ruzalar to'plami. Toshkent. 2014.
12. Европа мамлакатлари ва АҚШ 1640 – 1918 йилларда./А.Холлиев таҳрири остида.-Т.,2010.
13. Новая история стран Европы и Америки. Второй период/Под ред. Е.Е.Юровской и И.М.Кривогуза. – М., 1998.
14. Nuriddinov E.Z., Ismatullayev F. Jahon tarixi. Darslik. – Toshkent, 2019.

“Tarixiy geografiya” fanidan Asosiy adabiyotlar

1. Bregel Yuri. An historical atlas of Central Asia. – Leiden-Boston: Brill. 2003.

2. Harley and Woodward. The History of Cartography. Vol. 2. bk 2, Cartography in Traditional East and Southeast Asian Societies. – Chicago: University of Chicago Press, 1994.
3. Robin A. Butlin. Historical geography : through the gates of space and time. – New York, 1993.
4. Saidboboev Z. Tarixiy geografiya. O‘quv darsligi. – T.: Noshir, 2010.
5. Саидбобоев З. Европада Ўрта Осиёга оид тарихий-картографик маълумотлар (XVI-XIX асрлар). – Т.: Фан, 2008.
6. Ҳасанов Ҳ. Сайёҳ олимлар. – Т., 1981.

Qo‘shimcha adabiyotlar

7. Мирзиёев Ш.М. Эркин ва фаровон, демократик Ўзбекистон давлатини биргаликда барпо этамиз. Ўзбекистон Республикаси Президенти лавозимидаги киришиш тантанали маросимида бағишланган Олий Мажлис палаталарининг қўшма мажлисидаги нутқ. – Т.: “Ўзбекистон”, 2016.
8. Мирзиёев Ш.М. Қонун устуворлиги ва инсон манфаатларини таъминлаш – юрт тараққиёти ва халқ фаровонлигининг гарови. Ўзбекистон Республикаси Конституцияси қабул қилинганлигининг 24 йиллигига бағишланган тантанали маросимдаги маъруза. 2016 йил 7 декабрь, /Ш.М. Мирзиёев. – Т.: “Ўзбекистон”, 2017.
9. Мирзиёев Ш.М. Буюк келажакимизни мард ва олижаноб халқимиз билан бирга қурамиз. – Тошкент: “Ўзбекистон”, 2017.
10. Мирзиёев Ш.М. “Миллий тикланишдан миллий юксалиш сари”. – Тошкент, “Ёшлар нашриёт уйи”. 2019. -158 бет.
11. Абулғозихон. Шажараи турк. – Т., 1992.
12. Аминов О. XVI-XX асрларда Ўрта Осиёнинг Россия билан тарихий ва иқтисодий алоқалари. – Т., 1958.
13. Амир Темур жаҳон тарихида. – Т., 1996.
14. Бартольд В. В. Туркестан в эпоху монгольского нашествия. □ Соч. т. 1. – М., 1963.
15. Голубцов И. А. Вопросы исторической географий, архивоведения, археологии и источниковедения. – М., 1963.
16. Гумилёв Л. Н. Древние тюрки. – М., 1967.
17. Дьяконов Н. М. Древняя Бактрия. – М., 1954.
18. Ибн Арабшоҳ. Амир Темур тарихи. I-II китоб. – Т., 1992.
19. Иброҳимов Н. Ибн Баттута ва унинг Ўрта Осиёга саёҳати. – Т., 1993.
20. Караваев З. Ф. Некоторые вопросы создания исторических карт. – М., 1956.
21. Лунин Б.В. Средняя Азия в дореволюционном и советском востоковедении. – Т., 1965.
22. Мирзалиев Т. Картография. – Т., 1982.
23. Ртвеладзе Э.В. Великий Шелковый путь. – Т., 1999.
24. Пидаев Ш. Сирли кушонлар давлати. – Т., 1990.
25. Преображенский А.И. и др. Составление и редактирование специальных карт. – М., 1961.
26. Сагдуллаев А. Қадимги Ўзбекистон илк ёзма манбаларда. – Т., 1996.
27. Тарихий манбашунослик муаммолари / Республика илмий-амалий анжумани материаллари. – Т., 2008, 2013.
28. Ўзбекистоннинг янги тарихи. I-III жилд. – Т.: Шарқ, 2000.
29. Ўзбекистон давлатчилиги тарихи очерклари. – Т.: Шарқ, 2001.

“Raqamli tarix” fandan

Asosiy adabiyotlar

1. Информационные технологии для историков / Учебное пособие / Под ред. Л.И.Бородкина. – М. МГУ, 2006.
2. Boonstra O., Breure L., Doorn P. Past, Present and Future of Historical information Science. Netherlands Institute for Scientific Information. 2004.
3. Гарскова И.М. Историческая информатика:эволюция междисциплинарного направления. – СПб.: Алетейя, 2018.
4. Шадмонова С. Тарихий тадқиқотларнинг методологияси ва замонавий усуллари. – Тошкент. 2018.

Qo‘shimcha adabiyotlar

1. Мирзиёев Ш.М. Миллий тараққиёт йўлимизни қатъият билан давом эттириб, янги босқичга кўтарамиз. Т.1. –Тошкент.: Ўзбекистон. 2017
2. Мирзиёев Ш.М. Қонун устуворлиги ва инсон манфаатларини таъминлаш юрт тараққиёти ва халқ фаровонлигининг гарови. Тошкент.: Ўзбекистон. 2017.

3. Мирзиёев Ш.М. Буюк келажигимизни мард ва олижаноб халкимиз билан бирга қураимиз. Тошкент.: Ўзбекистон. 2017.
4. Мирзиёев Ш.М. Эркин ва фаровон, демократик Ўзбекистон давлатини биргаликда барпо этамиз. Ўзбекистон Республикаси Президенти лавозимида киришиш тантанали маросимида бағишланган Олий Мажлис палаталарининг кўшма мажлисидаги нутқ. Т.: «Ўзбекистон» 2016.
5. Алимова Д.А., Илҳомов З.А. Тарих фани методологияси. – Т. 2018.
6. Бородин Л.И. Моделирование исторических процессов от реконструкции реальности к анализу альтернатив. – Спб.: Алетейя, 2016.
7. Информационный Бюллетень Ассоциации “История и компьютер”, 1990–2001.
8. Муслимов Н., Сайфулов Д., Усмонбоева М., Тўраев А. Web технология асосида электрон ахборот таълим ресурсларини яратиш ва уларни амалиётга жорий этиш. Тошкент. 2015.
9. Қосимов С.С. Ахборот технологиялари. Т., 2006.
10. Словарь историка. / Ред. Г. Дюфо, Э. Мазурель. М., 2006.
11. Тоғаев Ж.Э. Тарих соҳасида 3D моделлаштириш масаласининг ўрганилиши (хорижий тадқиқотлар таҳлили асосида) // Ўзбекистон Миллий университети хабарлари. № 1/1. – Тошкент, 2018. – Б. 51-53.

“Xalqaro munosabatlar va diplomatiya tarixi” fanidan

Asosiy adabiyotlar

1. Black Jeremy. A History of Diplomacy. London. Reactions Books Ltd, 2010
2. Богатуров А. Д., Аверков В. В. История международных отношений. 1945–2008. – М., 2008.
3. Дубинин Ю. А., Мартышов Б. Ю., Юрьева Т. В. История международных отношений (1975–1991). – М.: Росспэк, 2006.
4. История международных отношений. Основне этапы с древности до наших дней / Под ред. Г. В. Каменской., О. А. Колобова., Э. Г. Соловьева. – М.: Логос, 2007.
5. Халқаро муносабатлар ва дипломатия тарихи / А. Холлиев таҳрири остида. – Т., 2009.

Qo'shimcha adabiyotlar

1. Амиров В. Б., Михеев В. В., Потапов М. А. Россия – Китай и США – Китай: отношения нового типа. – М., 2010.
2. Бажанов Е. П., Бажанова Н. Е. Многополюсный мир. – М., 2010.
3. Басовская Н. И. Столетняя война. 1337–1453. – М., 1985.
4. Белецкий В. Н. За столом переговоров: обсуждение германских дела послевоенных международных совещаниях и встречах. – М., 2009.
5. Бережков В. М. Страницы дипломатической истории. 4-ое издание. – М., 1999

“Muzeyshunoslik va arxivshunoslik” fanidan

Asosiy adabiyotlar

1. Алимов И. Архившunoslik. – Андижон., 2006.
2. Жумаев У. Ўрта Осиё ва Ўзбекистонда архив иши тарихи. Ўзбекистоннинг асосий архивлари. - Т., 2010.
3. Рахмонкулова З. Археография. -Т.,2011

Qo'shimcha adabiyotlar

1. Алимов И, А., Бўтаев А., Архившunoslik. -Т., 1997.
2. Ўзбекистон Республикасининг 2010 йил 15 июндаги "Архив иши тўғрисидаги " Қонуни // lex.uz
3. Бекмуродов М.Б., Рашидова М.Х. Музейшunoslik. - Т.: Фан, 2006.

“O`zbekiston davlatchiligi tarixi” fanidan

Asosiy adabiyotlar

1. Азамат Зиё. Ўзбек давлатчилиги тарихи: (Энг қадимги даврдан Россия босқинига қадар). – Т.: «Шарк», 2000.
2. Сагдуллаев А. ва бошқалар. Ўзбекистон тарихи: давлат ва жамият тараққиёти. Академия. - Т.: 2000.
3. Воҳидов Ш., Холиқова Р. Марказий Осиёдаги давлат бошқаруви тарихидан. Тошкент, Янги аср авлоди. 2006.
4. Эшов Б. Ўзбекистонда давлат ва маҳаллий бошқарув тарихи. Янги аср авлоди. 2012.

“Tarix o`qitish metodikasi” fanidan

Asosiy adabiyotlar

1. Тошпўлатов Т., Гаффоров Я.Х. Тарих ўқитиш методикаси. (Дарслик). -Т., “Турон – иқбол” нашриёти 2010.
2. Нафасов А.К. Тарих фанини ўқитишда педагогик технологиялар. - Т., “Олам” нашриёти. 2011.
3. Зиёмуҳаммадов. Б. “Педагогик маҳорат асослари”. - Т., “ТИБ-КИТОБ”, 2009.
4. Толипов Ў.Қ., Усмонбоев М. Педагогик технологияларнинг татбиқий асослари. Т., “Фан”, 2006.
5. Гаффоров Я.Х. Махсус фанларни ўқитишда янги педагогик технологиялардан фойдаланиш усуллари. - Т., “Университет”, 2008.
6. Тарих фанларини ўқитиш методикаси бўйича ўқув-услубий мажмуа. – Т., Низомий номидаги ТДПУ, 2018.

Qo`shimcha adabiyotlar

7. Гаффоров Я. Х., Гаффорова М. Г. “Ўзбекистон халқлари тарихини ўқитиш усуллари”. - Т., “Университет” 1996.
8. Бабанский Ю. К. “Ҳозирги замон умумий таълим мактабларида ўқитиш методлари”. Т., “Ўзбекистон”, 1990.
9. Тошпўлатов Т., Гаффоров Я. “Тарих ўқитиш методикаси”. Т., “Университет” нашриёти. 2002.
10. Фарберман Б. “Илғор педагогик технологиялар”. - Т., “Фан”, 2000.
11. Сафо Очил. Мустақиллик маънавияти ва тарбия асослари. - Т., “Ўқитувчи”, 1997.
12. Қодиров Б. Таълим тизимидаги ислохотларнинг мақсад ва йўналишлари. - Т., “Ўзбекистон”. 1999.
13. Тарих ўқитиш усуллари. Ўқув-услубий мажмуа. –Т., Университет. 2014.

“O`zbekistonning madaniyati va san`ati tarixi” fanidan

Asosiy adabiyotlar

1. Abdullayev X.U. San`at tarixi 2-tom. – Toshkent: San`at. 2001.
2. Хожи Исматуллох Абдуллох. Марказий Осиёда Ислом маданияти. – Тошкент., Шарқ. 2005.
3. Хомидов Х. XVI-XIX асрлар юртимиз маданияти тарихидан лавҳалар. – Тошкент: Шарқ, 2009.
4. Ўзбекистон санъати (1991-2001 йиллар). – Т. Шарқ, 2001.

Qo`shimcha adabiyotlar

1. Мирзиёев Ш.М. Миллий тараққиёт йўлимизни қатъият билан давом эттириб, янги босқичга кўтарамиз. Т.І.-Тошкент.: Ўзбекистон. 2017.
2. Мирзиёев Ш.М. Буюк келажакимизни мард ва олийжаноб халқимиз билан қурамиз. -Т.; Ўзбекистон.. 2017.
3. Мирзиёев Ш.М. Қонун устуворлиги ва инсон маънафатларини таъминлаш - юрт тараққиёти ва халқ фаровонлигининг гарови. Ўзбекистон Республикаси Конституцияси қабул қилинганининг 24 йилигига бағишланган тантанали маросимидаги маросимидаги маърузаси. -Тошкент.: Ўзбекистон. 2017.
4. Мирзиёев Ш.М. Эркин ва фаровон, демократик Ўзбекистон давлатини биргаликда барпо этамиз. -Тошкент.: Ўзбекистон. 2017.

“Tarixiy o`lkashunoslik” fanidan

ASOSIY ADABIYOTLAR:

1. Очилдиев Ф.Б. Тарихий ўлкашунослик. Ўқув-қўлланма. – Т.: «Университет», 2020.
2. Южин С. Туркистон: Россия Туркистони, Қўқон, Бухоро ва Ғулжага саёхат қайдлари. Инглиз тилидан таржима ва изоҳлар Саидбобоев З.А. – Тошкент, 2019.
3. Саидбобоев З.А. Тарихий география. Дарслик. – Т., 2010.
4. Эшов Б.Ж. Ўрта Осиёнинг қадимги шаҳарлари тарихи. Дарслик. – Тошкент, 2008.
5. Сагдуллаев А.С. Ўзбекистон тарихи (1- қисм). Дарслик – Т.: VNESHINVESTPROM, 2019.

Qo`shimcha adabiyotlar

6. Мирзиёев Ш.М. Қонун устуворлиги ва инсон манфаатларини таъминлаш юрт тараққиёти ва халқ фаровонлигининг гарови. – Т.: «Ўзбекистон», 2017.
7. Мирзиёев Ш.М. Буюк келажакимизни мард ва олижаноб халқимиз билан бирга қурамиз. – Т.: «Ўзбекистон», 2017.
8. Мирзиёев Ш.М. Эркин ва фаровон демократик Ўзбекистон давлатини биргаликда барпо этамиз. – Т.: «Ўзбекистон», 2017.

9. Алимов И., Эргашев Ф., Бутаев А. Архившунослик. – Т., 1997.
10. Анарбаев А.А. Благоустройство средневекового города Средней Азии (V- нач. XIII вв). – Т., 1981. pdf.
11. Аннаев Т.Ж., Шайдуллаев Ш.Б. Сурхондарё тарихидан лавҳалар. – Самарқанд, 1997.
12. Мовлонов Ў. Марказий Осиёнинг қадимги йўллари. – Т., 2008.
13. Караматов Х. Ўзбекистонда мозий этикодрлар тарихи. – Т., 2009.
14. Эшов Б.Ж., Одилов А.А. Ўзбекистон тарихи. Дарслик. I - жилд. (Энг қадимги даврдан XIX аср ўрталаригача). – Т., 2013. pdf.
15. Saidov Sh. J. Markaziy Osiyo xalqlari tarixi (Eng qadimgi davrlardan milodiy VII-VIII asrlargacha). O'quv qo'llanma. – Т.: ToshDSHI, 2010. pdf.
16. Асанова Г., Набиханов М., Сафаров И. Ўзбекистоннинг иқтисодий ва ижтимоий жўғрофияси. – Т., 1994.
17. Древняя и средневековая культура Сурхандарёи. – Т., 2001. pdf
18. Чориев З., Аннаев Т. Ал-Ҳаким Ат- Термизий. – Т., 2008.
19. Кабиров А., Сагдуллаев А. Ўрта Осиё археологияси. Ўқув қўлланма. – Т.: Ўқитувчи, 1990. pdf.
20. Набиев А. Тарихий ўлкашунослик. Ўқув қўлланма. – Т.: Фан, 1996. pdf.
21. Жабборов И. М. Ўзбек халқи этнографияси. – Т., 1994.
22. Нафасов Т. Ўзбекистон топонимларининг изоҳли луғати. – Т., 1988.
23. Сагдуллаев А.С. Қадимги Ўзбекистон илк ёзма манбаларда. Ўқув қўлланма. – Т.: Ўқитувчи, 1996. pdf.
23. Сагдуллаев А.С. Қадимги Ўрта Осиё тарихи. Ўқув қўлланма. – Т., 2004. pdf.
24. Сагдуллаев А.С., Аминов Б.Б., Якубов Б.С. Қашқадарё тарихидан лавҳалар. – Қарши, 1997.
25. Сулейманов Р.Х. Древний Нахшаб. – Т., 2000. Pdf
26. Хужайов Т., Хужайова Г. Ўзбек халқининг антропологияси ва этник тарихи. – Т., 1995.
27. Erica Hunt. Local History. Segue Foundation. – New York. 1993.
28. Хужайов Т. Қадимги аждодларимиз қиёфаси. – Т., 1992.

“Jahon sivilizasiyalari tarixi” fanidan

Asosiy adabiyotlar

1. Авдиев В.И. Қадимги Шарқ тарихи - Т., 1964.
2. Воynazarov F.A. Qadimgi dunyo tarixi. – Т., 2004.
3. Крушкол Ю.С. Қадимги дунё тарихи. I қисм – Т., 1973.
4. Эшов Б.Ж., Одилов А.А. Ўзбекистон тарихи. Дарслик. I - жилд. (Энг қадимги даврдан XIX аср ўрталаригача). Т. 2013.
5. Алимova P. P. Марказий Осиё халқлари тарихи. Ўқув қўлланма. - Т. 2009.
6. Saidov Sh. J. Markaziy Osiyo xalqlari tarixi (Eng qadimgi davrlardan milodiy VII-VIII asrlargacha). O'quv qo'llanma. Т.: ToshDSHI. 2010. .
7. Сагдуллаев А.С. Қадимги Ўрта Осиё тарихи. Ўқув қўлланма. - Т., 2004.

Fan va texnika tarixi fanidan

Asosiy adabiyotlar

1. Ревко П.С. Введение в историю науки и техники. Учебное пособие. – Таганрог: Изд-во Кучма, 2010. – 128 с.
2. Баходиров Р. Из истории классификации наук на средневековом Востоке. Т., 2000.
3. Фарб фалсафаси. Т., 2004.
4. Шермухамедова Н. Фалсафа ва фан методологияси. Т., 2005.
5. История науки и техники. Учебно-методическое пособие./Под ред. Ткачева А.В. – СПб.: СПб ГУ ИТМО, 2006. – 143 с.

Qo'shimcha adabiyotlar

1. Мирзиёев Ш.М. Миллий тараққиёт йўлимизни қатъият билан давом эттириб, янги босқичга кўтарамиз. Т.1. –Тошкент.: Ўзбекистон. 2017.
2. Мирзиёев Ш.М. Буюк келажигимизни мард ва олийжаноб халқимиз билан қурамиз. –Т.; Ўзбекистон..2017.
3. Мирзиёев Ш.М. Қонун устуворлиги ва инсон маънафатларини таъминлаш – юрт тараққиёти ва халқ фаровонлигининг гарови. Ўзбекистон Республикаси Қонституцияси қабул қилинганининг 24 йилигига бағишланган тантанали маросимидаги маросимидаги маърузаси. – Тошкент.: Ўзбекистон. 2017.

4. Алимова Д.А. Ўрта Осиёда жадидчилик. Янгиланиш йўллари, ислохотлар, мустақиллик учун кураш. Т., 2000
5. Булатов М.С. Космос и архитектура. Москва-Ташкент. 2009.
6. Бурхониддин Ал-Марғиноний. Хидоя. Т., 2000.
7. Наука Средней Азии и мировая цивилизация. Т., 2000

**“Sharq allomalarining ilmiy merosi” fanidan
Asosiy adabiyotlar**

1. Ma’naviyat yulduzlari. -Т.: Fan, 1999.
2. Islom ensiklopediyasi. -Т., 2004.
3. Ibrohimov Abduqahhor Biz kim o‘zbeklar. –Т., 2001.
4. Milliy istiqlol g‘oyasi: asosiy tushuncha va tamoyillar. –Т., 2000.
5. Islom tasavvufi manbalari. -Т., 2005.
6. Nizomiddinov N. Janubiy - Sharqiy Osiyo: diniy falsafiy ta’limotlar va islom. -Т., 2006.

Qo‘shimcha adabiyotlar

1. Abu Abdulloh Muhammad ibn Ismoil al- Buxoriy. Xadis 1-4 jild. - Т., 1997.
2. Xoluq Nurboqiy. Qur’oni Karimning ilmiy mo‘jizalari. –Т., 2002.
3. Abdurahmonov Abdulhay Saodatga eltuvchi bilim I-II kitob. - Т.,Movarounnahr, 2003.
4. Hamidov K. Olis – Yaqin yulduzlar. – Т., 1990.
7. Xayrullaev M. O‘rta Osiyoda ilk uyg‘onish davri madaniyati. – Т.: Fan, 1994.
8. “Imom al-Buxoriy va uning dunyo madaniyatida tutgan o‘rni” mavzusidagi xalqaro ilmiy konferensiya materiallari. - Samarqand, 1998.
9. Moziydan taralgan Ziyo. Imom al – Buxoriy. – Т., 1998.
10. Qayumov A. Ahmad Farg‘oniy. –Т., 1998.
11. Zohidiy A. Turkistonda o‘rta asr arab – musulmon madaniyati. –Т., 1990.
12. Hamidov K. Olis – yaqin yulduzlar. –Т., 1990.
13. Moziydan taralgan ziyo. Imom al – Buxoriy. – Т., 1998.
14. At – Termiziy. Sahihi Termiziy. – Т., 1993.
15. Buyuk allomalar 1-2 j. – Т., 1998-2000.
16. To‘lqin Hayit. “Qoffol Shoshiy”. - Т., 2004.
17. Shayx Ismoil Maxdum. Toshkentdagi Usmon Mushafining tarixi. – Т., 1995.
18. Muhammadrasul o‘g‘li A. “Qaffol Shoshiy ibrat”, “Hidoyat”, 2004.
19. Ibrohim Mikoil o‘g‘li Veliev. Qoffol Shoshiy. Qisqacha ma’lumotnoma. –Т.: Istiqlol, 2005.
20. Abduqahhor Ibrohimov. Ma’mun akademiyasi. – Т., 2005.

**“Sharq tillari” fanidan
Asosiy adabiyotlar**

1. Жуманиёзов Р. Эски ўзбек ёзуви. – Т. : Ўқитувчи, 2001.
2. Устози аввал. –Т., 2005
3. Иброҳимов Н., Юсупов М. Араб тили грамматкаси. –Наманган.: “Наманган нашриёти, 2009 й.
4. Носиров О., Юсупов М. Эски ўзбек ёзувида методик тавсиялар. –Наманган, 1989 й.

Qo‘shimcha adabiyotlar

1. Каримов И.А. Тарихий хотирасиз келажак йўқ. –Т. : Шарқ 1998.
2. Абдусаматов М. Сиз форсча сўзлашасизми? –Тошкент, 1975.
3. Абдусаматов М. Ўзбекча-русча-форсча сўзлашгич. –Т. Қомуслар бош тахририяти, 1992
4. Арабча – Ўзбекча луғат : 7 минг сўз ва ибора // тузувчилар : Иброҳимов Н.ва бошқ. –Т., 2000
5. Бобобеков Ҳ.ва бошқ. Алифбо. –Т.: Ёзувчи, 1998.
6. Ботирбек Ҳасан. Араб тили дарслари. 1-китоб. –Тошкент. Моварунахр. 1998. – 68 б.
7. Иброҳимов Б. Араб тили дарслари. 1-китоб. –Тошкент. 1991.
8. Иномхўжаев Р., Умаров И. Араб ўзбек ёзуви. –Т., 1993.

**”Manbashunoslik va tarixshunoslik” fanidan
Asosiy adabiyotlar**

1. Madraimov A., Fuzailova G. Tarixiy manbashunoslik. O‘quv qo‘llanma. – Т.: Fan, 2010.
2. Аҳмедов Б. Ўзбекистон тарихи манбалари (қадимги замон ва ўрта асрлар). Т., 2001.

Qo‘shimcha adabiyotlar

3. Абиджанова Д. Маверауннахр эпохи правления Амира Темура в англоязычной историографии 60-90-х годов XX в. Автореф. дис....канд.ист.наук. – Ташкент, 2001.
4. Алимова Д.А. История как история, история как наука. Т.1. История и историческое сознание. – Т.: Узбекистан, 2008.
5. Алимов Ш. Изучение национальной политики в исторической литературе Узбекистана (20-30-е годы). - Автореф. дис. ...канд.ист.наук. – Т., 1994.
6. Гарипов Р. Историографический ракурс некоторых аспектов политической и социально-экономической обстановки в Туркестане в начале XX века //O'zbekiston tarixi, 2001. - № 1. – С. 44-50.
7. Илхомов З. Тарих фани методологияси. – Т., 2013.
8. Саидбобоев З. Европада Ўрта Осиёга оид тарихий-картографик маълумотлар (XVI-XIX асрлар). – Т.: Фан, 2008.
9. Саидкулов Т.С. Очерки историографии истории народов Средней Азии. часть I. – Т.: Ўқитувчи, 1990.

**“Tarix falsafasi va metodologiyasi” fanidan
Asosiy adabiyotlar**

1. Ивин А.А. Введение в философию истории. - М., 1997.
2. Коломицев В.Ф. Методология истории. - М., 2000.
3. Рузавин Г.И. Основны философии истории. - М., 2001.

Qo'shimcha adabiyotlar

4. Бердяев Н.А. Смысл истории. - М., 1990.
5. А.Беруний. Танланган асарлар. – Т., Фан, 1968.
6. Вебер М. Избранные произведения. - М., 1990.
7. Жўраев Н. Ибн Халдуннинг тарих фалсафаси. Мулоқот журнали. 2006, 3-4-сонлар.
8. Сорокин П. Человек, цивилизация, общество. - М., 1992.
9. Тойнби А. Постигение истории. - М., 1991.
10. Убайдуллаев Р. Бекмуродов М., “Асрлар қаридан келаётган садо”. Ал-Мотуридий таълимоти ва унинг X-XII асрларда Мовароуннахр маданиятида тутган ўрни. Маърузалар тўплами. - Т.: ЎзФА, 1999.
11. Хайрулаев М. Шарқнинг машхур мутафаккири. Абу Наср Форобий. “Фозил одамлар шаҳри”. Т.: А. Қодирий номидаги халқ мероси нашриёти. 1993.
12. Куръони карим. – Т., Тошкент Ислом университети нашриёти. 2001.
13. Хотамий С.М. Ислом тафаккури тарихидан. – Т., Минхож. 2003.

**“Jadidlar tarixi” fanidan
Asosiy adabiyotlar**

1. Karimov I.A. Tarixiy xotirasiz kelajak yo'q. –Т.: SHarq. 1998.
2. Karimov I.A. O'z kelajagimizni o'z qo'limiz bilan qurmoqdami. «Turkiston gazetasi» muxbirining savollariga javoblar. –Т.: O'zbekiston, 1998.
3. Karimov I.A. Jamiyatimiz mafkurasi xalqni-xalq, millatni-millat qilishga xizmat etsin. «Tafakkur» jurnali muharririning savollariga javoblar. –Т.: O'zbekiston. 1998.
4. Karimov I.A. Donishmand xalqimizning mustahkam irodasiga ishonaman: «Fidokor» gazetasi muxbiri savollariga javoblar //Fidokor. -2000. -8 iyunь.
5. Karimov I.A. Yuksak ma'naviyat yengilmas kuch. T.O'zbekiston. 2008.
6. Karimov I.A. Jaxon moliyaviy-iqtisodiy inqirozi, O'zbekiston sharoitida uni bartaraf etishning yo'llari va choralari. T.O'zbekiston., 2009.
7. Karimov I.A. Asosiy vazifamiz – vatanimiz taraqqiyoti va xalqimiz farovonligini yanada yuksaltirish. T., “O'zbekiston” 2010.
8. Karimov I.A. Biz bag'ri keng va xamdard xalqmiz. “Andijon nashriyot matbaa” Ma'suliyati cheklangan jamiyat. 2010.
9. Karimov I.A. Jaxon moliyaviy-iqtisodiy inqirozi, O'zbekiston sharoitida uni bartaraf etishning yo'llari va choralari. T., “O'zbekiston”, 2010.
10. O'zbekistonning yangi tarixi. Birinchi kitob. Turkiston CHor Rossiyasi mustamlakachiligi davrida. – Т.: SHarq, 2000
11. O'zbekistonning yangi tarixi. Ikkinchi kitob. O'zbekiston sovet mustamlakachiligi davrida. –Т.: SHarq, 2000.
12. Jadidchilik: islohot, yangilanish, mustaqillik va taraqqiyot uchun kurash. Davriy to'plam. №1. –Т.: Universitet. -1999.

13. Qosimov B. Milliy uyg'onish: jасorat, ma'rifat, fidoyilik. – T.: Ma'naviyat, 2002.
14. A'zamxo'jaev S. Turkiston muxtoriyati. Milliy – demokratik davlatchilik qurilishi tajribasi. –T.: Ma'naviyat, 2000.
15. Xolboev S. Milliy universitetning tarixiy ildizlari va tashkil topishi [Jadidlarning milliy universitetga asos solganligi haqida monografiya] –T.: «SHarq», 2003.
16. Xolboev S; Egamov B. Turkiston jadidchiligi - milliy uyg'onish davrida geografiya fani va ta'limi. – T.: A.Navoiy nomidagi O'zbekiston Milliy kutubxonasi nashriyati, 2010.
17. Do'stqoroev B. O'zbekiston jurnaloistikasi tarixi (1-qism. 1870 – 1917 noyabr). Darslik.-T.: G'.G'ulom nomidagi nashriyot – matbaa ijodiy uyi, 2009.

Qo'shimcha adabiyotlar

1. Alimova D.A. Djadidizm v Sredney Azii. Puti obnovleniya, reformy, bor'ba za nezavisimost'. –T.: Uzbekistan, 2000.
2. Abdurashidxonov M. Xotiralarimdan. (Jadidchilik tarixidan lavhalar). –T.: SHarq. 2001.
3. Abdurashidxonov M. Tanlangan asarlar. –T.: «Ma'naviyat», 2003.
4. Dolimov U. Turkistonda jadid maktablari. – T.: “Universitet”, 2006.
5. Behbudiy M. Tanlangan asarlar. Tuzatilgan va to'ldirilgan 2 nashri. –T.: Ma'naviyat. 1999.
6. Gasprinskiy (Gasprali). Hayot va mamot qissasi. Tanlangan asarlar – T., “Ma'naviyat”, 2006.
7. Rizaev SH. Jadid dramasi. –T.: «SHarq», 1997.
8. Fitrat A. Tanlangan asarlar 1-jild. She'rlar, nasriy asarlar, dramalar. –T.: Ma'naviyat. 2000.
9. Fitrat A. Tanlangan asarlar. 2-jild. Ilmiy asarlar. -T.: Ma'naviyat. 2000.
10. www.Ziyo-net.uz
11. www.FvaT.uz
12. www.Google.uz

“Harbiy san'at tarixi” fanidan

Asosiy adabiyotlar:

1. Разин. Э. А. «История военного искусства». Т 1-3, Москва, Наука, 1955 г.
2. Юровской. Э.Э. Новая история стран Европы и Америки, 1-2 период. – Москва: Высшая школа, 1998.
3. Дадабоев. Х. Амир Темурнинг ҳарбий маҳорати, Т, 1996 й.
4. Ўзбекистон Миллий энциклопедияси, Т-11, 2005 й.
5. Абулғозий. Шажараи турк, Т, 1992 й.
6. Зияева.Д.Х. Ўзбекистонда ҳарбий иш тарихидан –Т., “Шарк”, 2012 й.

Qo'shimcha adabiyotlar:

1. Иванин М. Икки буюк саркарда. Тошкент, 1999 й.
2. Азамат Зиё. Ўзбек давлатчилиги тарихи: (Энг қадимги даврдан Россия босқинига қадар). Т., 2000.
3. Абу Бакр ибн Жафар Наршахий. Бухоро тарихи Т.: Камалак, 1995.
4. Абулғози. Шажараи турк. Т.: Чўлпон, 1990.
5. Авесто / Асқар Маҳкам таржимаси. - Тошкент: Шарқ, 2001.
6. Асқаров А. Ўзбек халқининг этногенези ва этник тарихи. - Т., 2007.
7. Ахмаджонов Россия империяси Марказий Осиёда. Т., 2003
8. Исмоилова Ж. Фарғона водийсида миллий озодлик курашлари. Т., 2003.
9. Дадабоев Ҳ. Амир Темурнинг ҳарбий маҳорати. - Т.,1996.
10. Захириддин Муҳаммад Бобур. Бобурнома. - Т., 1964.
11. Зиёев Х. З. Буюк Амир Темур салтанати ва унинг тақдири. - Т.: Маънавият. 2008.
12. Зиёев Х. З. Туркистонда Россия тажовузи ва ҳукмронлигига қарши кураш. Т., 1998.
13. Ибн Арабшоҳ. «Амир Темур тарихи». - Т.: Меҳнат, 1992.
14. Муҳаммаджонов А. Темур ва темурийлар салтанати. -Т., 1994.
15. Насавий. Сийрат ас-Султон Жалолиддин Мангуберди. -Т.: 1999.
16. Низомулмулк. Сиёсатнома. - Т.: Адолат, 1997.
17. Низомиддин Шомий. Зафарнома. -Т.: Ўзбекистон, 1996.
18. Темур тузуклари. -Т.: 1991, 1996.
19. Шарафиддин Али Яздий. «Зафарнома». - Т.: Шарқ. 1997.
20. Шониёзов К. Ўзбек халқининг шаклланиш жараёни. - Т., 2001.

“O`rta Osiyoning numizmatikasi asoslari” fanidan

Asosiy adabiyotlar:

1. Bozorov O., Ahmedov R. va bosh. Yordamchi tarix fanlari. –Farg'ona, 2015.
2. Do'stov A. Xronologiya va metrologiya –Qarshi, 2020.

3. Ishoqov M, Xudaynazarov I. Yordamchi tarixiy fanlar – T., 2019
4. Ishoqov M. Yordamchi tarixiy fanlar. —T., 2013.
5. Rahmonqulova Z. Xronologiya. - T., 2013.
6. Szyman'ski J. Nauki pomocnicze historii. Warszawa, 2001: Wydawnictwo Naukowe PWN. 763 s.
7. Иофе В.Г., Чориев З.У. Хронология ва метрология. - Т., 2003.
8. Раҳмонкулова З. Хронология. - Т., 2006.
9. Саидбобоев З. Мутахассисликка кириш. - Т., 2006.
10. Саидбобоев З., Чориев З. Махсус тарихий фанлар асослари. - Т., 2017
11. Vlahova Marie. Historicka chronologic Praga: Libri, 2001.948 s.

Qo'shimcha adabiyotlar:

1. Ishoqov M. Sodiqav Q. Qadimgi yozma yodgorliklar. —T., 2000.
2. Ismoilov M., Sharopov A. Tarix atamallari lug'ati.- T., 2013.
3. Trelease S.F. How to write scientific and technical papers. - Baltimore, 1958.
4. Абу Райхон Беруний. Ўтмиш халқлардан қолган ёдгорликлар. Танланган асарлар. - Т., 1968.
5. Володомонов Н.В. Календарь: Прошлое, настоящее, будущее. – М., 1987.
6. Драчук В.С. Рассказывает геральдика. – М., 1974.
7. Ермолаев И.П. Историческая хронология. – Казан, 1980.
8. Қўчқоров Т. Палеография. – Т., 1988.
9. Леонтьева Г.А., Шорин П.А., Кобрин Б.В. Вспомогательные исторические дисциплины, —М., 2002.
10. Мельцин М. Геральдика, нумизматика, сфрагистика, униформология. Вспомогательные исторические дисциплины. –М., 2006.
11. Селешников С. И. История календаря и хронология, - М., 1977.
12. Ўзбекистон Миллий энциклопедияси (барча томлари). - Т., 2000-2005 йиллар.
13. Умар Хайём. Наврўзнома. - Т., 1990.
14. Ҳакимов М. Туркистон халқлари қўллаган тақвимлар. - Т., 1999.
15. Aaronson S. Style in scientific writing. Current Contents. No. 2, 10 January, 1977.
16. Day Robert A. How to write a scientific paper. ASM News, 1975.

VI. YAKUNLOVCHI QOIDALAR

18. Dasturda belgilangan qoidalar O'zbekiston Respublikasi qonunlari, O'zbekiston Respublikasi Prezidenti farmon va qarorlari, O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining, shuningdek ta'lim sohasidagi vakolatli davlat boshqaruvi organlari tomonidan qabul qilingan qoida va me'yorlarga zid kelsa, yuqori turuvchi organlarda belgilangan qoida va me'yorlar amal qiladi.

19. Dastur Universitet Kengashi tomonidan tasdiqlangandan so'ng, yakuniy davlat attestatsiyasi boshlanishidan uch oy oldin talabalar e'tiboriga yetkaziladi hamda universitetning rasmiy saytiga joylashtiriladi.

20. Fakul'tet dekanlari tomonidan bitiruvchi kurs talabalariga mazkur Dastur asosida tayyorgarlik ko'rish va maslahatlar berish uchun zarur sharoitlar yaratiladi.